

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Současné preference při cestování rodin s dětmi
Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Bc. Sara Metelková, Rekreologie
Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.
Olomouc 2020

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Bc. Sara Metelková

Název diplomové práce: Současné preference při cestování rodin s dětmi

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2020

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá analýzou cestovních preferencí se zaměřením na rodiny s dětmi. Rodiny s dětmi mají své specifické potřeby a zauímají významné postavení na trhu cestovního ruchu. Data byla nasbírána na vzorku 200 rodičů s dětmi. K dosažení stanovených cílů byla použita metoda dotazníkového šetření.

Hlavním cílem práce je určit jaká hlediska – preference při cestování jsou pro rodiny s dětmi důležitá. Mezi hlediska patří výběr služeb, destinace, motivace rodin a typ podstatných kritérií při výběru dovolené. Dílčím cílem práce je zjistit, kolik volného času tráví rodina společně a jakým způsobem ho využívá.

Z výsledků vyplývá, že rodiny neupřednostňují konkrétní destinace, ale je pro ně důležité strávit společný čas na klidném místě v blízkosti zajímavých míst vhodných pro děti.

Klíčová slova: cestovní ruch, děti, rodina, cestovní ruch dětí a mládeže, cestovní kanceláře

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Bc. Sara Metelková

Title of the thesis: Current preferences when traveling
families with children

Department: Department of Recreology

Supervisor: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

The year of presentation: 2020

Abstract:

Master's thesis deals with the analysis of travel preferences with the focus on families with children. Families with children have their own specific needs and take significant part of tourism market. Data were collected from 200 parents. To reach set goals, I decided to use questionnaire survey method.

The main purpose of this thesis is to determine which aspects – preferences are for families with children important while travelling. Aspects include variety of services, destination, motivation of families and type of essential criteria when choosing a vacation. The secondary purpose is to find out, how much time family spends together and how they spend their time.

The results show that families with children do not have any preferred destinations but it is important for them to spend the time together at a quiet place close to interesting places that are suitable for their children.

Keywords: travel tourism, children, family, tourism children and youth, travel agencies

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod odborným vedením Ing. Evy Schwartzhoffové, Ph.D., uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20. 4. 2020

Chtěla bych velmi poděkovat paní Ing. Evě Schwartzhoffové, Ph.D., za vřelý přístup při vedení, odbornou pomoc, cenné rady, trpělivost a čas, který mi věnovala při zpracování této diplomové práce. Zároveň bych ráda poděkovala své rodině, především mamince a přátelům za podporu a pomoc. A všem, kteří se mnou ochotně spolupracovali a poskytli mi důležité informace.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ	10
2.1	DÍTĚ A RODINA	10
2.1.1	<i>Funkce rodiny</i>	13
2.2	CESTOVNÍ RUCH.....	14
2.2.1	<i>Cestovní ruch rodin s dětmi – Family Tourism</i>	16
2.2.2	<i>Další zásadní a nejčastější faktory ovlivňující účast rodin na cestovním ruchu</i>	18
2.2.3	<i>Trendy v rodinných cestách</i>	20
2.2.4	<i>Služby cestovní ruchu pro rodiny s dětmi</i>	22
2.2.5	<i>Koncept Baby/ Family friendly</i>	30
2.3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	36
3	CÍLE A ÚKOLY	39
3.1	CÍL PRÁCE.....	39
3.2	ÚKOLY PRÁCE.....	39
3.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	39
4	METODIKA	40
4.1	ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ	41
5	VÝSLEDKY	42
6	DISKUZE	56
7	ZÁVĚRY	58
8	SOUHRN	60
9	SUMMARY	61
10	REFERENČNÍ SEZNAM	62
	PŘÍLOHY	67

Seznam zkratk

CK – Cestovní kancelář

CA – Cestovní agentura

CR – Cestovní ruch

DDM – Dům dětí a mládeže

UNWTO – United Nations World Tourism Organization (Světová organizace cestovního ruchu)

1 ÚVOD

Cestování se stává běžnou součástí našeho každodenního života. Lidé se přesouvají z místa na místo kvůli pracovním záležitostem, touze po poznávání a objevování nových míst a kultur, netradičních zážitků a zkušeností, potřeby relaxace a odpočinku, návštěvě příbuzných, nákupům nebo sportovním a adrenalinovým aktivitám. Snad již žádný člověk si nedokáže svůj život bez cestování a cestovního ruchu představit.

V dnešní hektické době, která na nás klade vysoké nároky, je důležité se umět od každodenního stereotypu odpoutat a najít si čas na odpočinek. Platí to zvláště pro maminky na mateřské dovolené. Takovým způsobem, jak si odpočinout fyzicky, ale zejména psychicky je pobyt mimo své bydliště, nejlépe s nějakou přidanou službou v podobě zajištěného jídla, hlídání dětí v dětském koutku nebo bezpečně a kvalitně vybaveného dětského hřiště, návštěvy hradů, muzeí apod.

Tržním segmentem, kterým se tato práce zabývá, jsou rodiny s dětmi. Většina rodičů si uvědomuje důležitost významu rodiny a její soudržnosti, a proto cestují společně se svými dětmi. Popularitě cestování s dětmi od útlého věku, přispívá i rostoucí nabídka ubytovacích zařízení speciálně vybavených pro pobyt rodin s dětmi, což je patrné zejména v okolních evropských státech. Tento segment trhu má stále větší význam i pro cestovní ruch v České republice, kde také vznikají certifikační systémy, pro jednodušší orientaci rodičů při výběru zařízení – Baby friendly certificate.

Segment rodiny s dětmi je specifickou skupinou náročnou zejména na nabídku cestovního ruchu a doprovodnou infrastrukturu. Rodiny s dětmi, stejně jako jiné segmenty, potřebují individuální přístup spočívající v dobře připraveném a spolehlivém produktu. Je velmi důležité znát co je pro rodinu podstatné, co je motivuje k cestování, jaké jsou jejich potřeby a kritéria při výběru dovolené. Pochopitelně budeme jinak přistupovat k rodinám s batolaty a malými dětmi, jinak se staršími dětmi a jinak k rodinám s náctiletými dětmi, kde i preference rodičů při výběru budou rozlišné. Na základě výsledků šetření se práce bude zabývat převážně preferencemi rodičů při cestování s předškolními dětmi.

Lze se domnívat, že rodinná dovolená hraje v životě rodin významnou roli. Pro rodiče znamená dovolená únik od pracovních povinností a každodenních strastí, pro děti zase od školních povinností. Důležitý je i fakt, že rodina stráví několik dní pohromadě.

Rodinná dovolená přináší dětem nejen aktivní poznávání jiného prostředí, rozšíření obzorů, ale má také řadu psychologických a emocionálních aspektů. Osvojené způsoby trávení volného času budou děti následně předávat na své vlastní potomky. Rodiny cestující s dětmi svou cestu často pečlivě plánují a zjišťují si podrobné informace o destinaci, aby posoudili, zda je vhodná pro pobyt s dětmi či nikoliv. Tím se snaží předejít situaci, kdy zjistí až na samotném místě, že zde není dětská postýlka, hřiště apod.

Problematice rodinného cestovního ruchu se podrobně žádní autoři nevěnují a existuje pouze velmi málo knižních průvodců specializujících se na rodiny s dětmi. Rodiče plánující dovolenou tak mají problém dostat se k potřebným informacím, což bylo i mým motivem napsat práci zaměřenou na rodinný cestovní ruch. Toto téma jsem si vybrala i z důvodu mého zájmu o děti a cestování. Při své zkušenosti s hlídáním dětí a animačním programem při výuce lyžování jsem si uvědomila, jak jsou rodiče velmi rádi, když je o děti na chvíli postaráno. Sami si odpočinou a děti mají nové zážitky. Proto mě začalo zajímat téma cestování rodin s dětmi a jejich požadavky a kritéria v této oblasti.

Hlavním cílem práce je určit jaká hlediska – preference při cestování jsou pro rodiny s dětmi důležitá. Mezi hlediska patří výběr služeb, destinace, motivace rodin a typ podstatných kritérií při výběru dovolené. Dílčím cílem práce je zjistit, kolik volného času tráví rodina společně a jakým způsobem ho využívá.

První část diplomové práce se bude zabývat teoretickými přístupy ke zkoumané problematice. Definuje dítě a rodinu, hlavní podmínky pro cestování rodin s dětmi, specializované cestovní kanceláře a dětské kluby známých cestovních kanceláří. V druhé části se budu zabývat výslednými poznatky z dotazníkového šetření, které popíši v přehledných grafech.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

Tato kapitola je věnována výkladu základních pojmů spojených s tématem cestování rodin s dětmi. Na začátku se zaměřím na definování dítěte a rodiny z různých pohledů, následuje obsáhlá kapitola o cestovním ruchu, kde si specifikujeme cestovní ruch všeobecně a dále se již vše vztahuje konkrétně k rodině s dětmi. Jsou zde popsány hlavní podmínky ovlivňující cestování rodin s dětmi, trendy, dětská a juniorská turistika a v neposlední řadě se věnuji specializovaným cestovním kancelářím a nabídce dětských klubů.

2.1 Dítě a rodina

Podle Úmluvy o právech dítěte dle článku 1 nahlížíme na dítě jako na „každou lidskou bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve“ (UNICEF, 2020). Odborníci z různých odvětví se liší ve vymezení počátku a ukončení období dětství. Z lékařského hlediska je dítětem osoba od narození do dne, který předchází jeho 19. narozeninám. I v této práci byl výzkum určen rodičům dětí do 18 let. Do tohoto dne může být dítě vedeno v evidenci pediatra. Kategorie dětství dle vývojové psychologie jsou: **novorozenecké, kojenecké, batolecí období, předškolní (3-6 (7)), mladší školní (6 (7) – 11) a starší školní věk (11-15) neboli puberta**. Následuje dospívání (*adolescence*) ve věkovém rozmezí 15–18 (20) let (Machová, 2008).

Zákon o zaměstnanosti říká, že: „dítětem se pro účely příslušného zákona rozumí fyzická osoba mladší 15 let nebo starší 15 let, pokud nemá ukončenou povinnou školní docházku, a to až do doby ukončení této docházky“ (§ 121 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). V České republice jsou považovány za mládež i lidé do 26 let, zejména studující, protože jsou z pohledu zákona o dani z příjmu považováni za skupinu „soustavně se připravující na budoucí povolání“ a mají daňové úlevy a tyto daňové úlevy (slevy na dítě) pobírají na ně i jejich rodiče. V diplomové práci se však převážně věnuji mladším dětem.

Při formování osobnosti dítěte hraje nejdůležitější roli rodina. Jak v kladném, tak záporném smyslu se stává podstatným činitelem při utváření individuality dítě. Dítě nejvíc ovlivňuje jeho nejbližší rodina – rodiče, sourozenci, prarodiče a další příbuzní.

Jejich vzájemné citové vztahy, hrají velmi důležitou roli i při vývoji daného jedince. V prostředí rodiny se lidé důvěrně znají, jsou si velmi blízcí a mají určitý společný cíl. Mělo by se jednat o zázemí plné bezpečí a lásky, jelikož právě z tohoto prostředí dítě přejímá různé role (Čáp, Čechová & Rozsypalová, 2002).

Pro většinu z nás je rodina nejdůležitější hodnotou v životě, ve které dochází k přebírání vzorců chování potřebných pro přežití ve společnosti, k osvojení základních návyků a dovedností. Prostřednictvím rodiny dítě přichází a učí se veškerým podnětům, které ovlivňují zrání a formování jeho osobnosti. Rodina vždy zůstane jedinečným a prvotním místem, kde se dítě učí úctě, respektu a dostává bezpodmínečnou lásku (Hartl, 1993).

Rodina patří k jedné z nejvyšších celospolečensky uznávaných hodnot. Instrukce rodiny je pro fungování všech lidských společností naprosto zásadní.

Tradiční definicí, můžeme chápat, že rodina jsou „dva nebo více lidí spřízněných pokrevně, manželským svazkem nebo adoptí, kteří žijí společně“ (Schiffman & Kanuk, 2004, 341). Dle autorů Průchy, Walterové a Mareše (2009, 248) je rodina: „nejstarší společenská instituce, plní funkce socializační, ekonomické, sexuálně-regulační, reprodukční, aj. Vytváří určité emocionální klima, formuje interpersonální vztahy, hodnoty a postoje, základy etiky a životního stylu. Nejběžnějším modelem rodiny je tzv. nukleární rodina, kterou tvoří nejbližší příbuzní, tj. oba rodiče a děti“.

Pohled na rodinu ze sociologického hlediska dle autora Matouška (2003, 9), kde „rodina je prvním a dosti závazným modelem společnosti, s jakým se dítě setkává. Předurčuje jeho osobní vývoj, jeho vztahy k jiným skupinám lidí. Rodina dítě orientuje na určité hodnoty, vystavuje ho určitým konfliktům, poskytuje mu určitý druh podpory. Tímto způsobem osobitě zabarvuje to nejpodstatnější, co dítěti předává, sociální dovednosti, bez kterých se ono v dospělosti neobejde“.

V současné době se zvyšuje variabilita rodinných typů, historicky zažitých modelů, kdy nutnou podmínkou rodinného života není manželský svazek. Následkem toho přibývá dětí, které se rodí mimo manželství. Kromě rodiny úplné a vlastní, je určitou podobou nukleární rodiny i rodina neúplná, ochuzená o jednoho z rodičů – smrtí, rozvodem, odloučením.

Figurují i rodiny náhradní a nevlastní a „současné pojetí tenduje k chápání rodiny jako sociální skupiny nebo společenství, žijícího ve vlastním prostoru – domově, uspokojující potřeby, poskytující péči a základní jistoty dětem, přičemž spolu se školou plní významné výchovné funkce“ (Průcha, Walterová & Mareš, 2009, 248).

O **rozšířené** rodině mluvíme tehdy, když je obohacena o příbuzné ze strany rodičů či prarodičů. Na základě rozdílných kritérií dělení můžeme též rodinu rozdělit na **orientační** a **prokreační**. Do rodiny orientační se člověk narodí, naopak rodina prokreační je ta, jež jedinec sám zakládá novým manželstvím (Reichel, 2008).

Rodinu můžeme dělit i dle schopnosti plnit své poslání, svoji společenskou roli rodiny. Mluvíme o rodinách **funkčních** – plní řádně a náležitě všechny své základní funkce (např.: biologické, ekonomické i sociální a pedagogické), **dysfunkční** (vychovává své členy v některých ohledech v rozporu s celospolečensky platnými normami) a **afunkčních** (neplní své základní funkce vůči svým členům ani společnosti – ohrožují výživu, zdraví někdy i život svých dětí) (Reichel, 2008).

Ve vztahu k segmentaci trhu se v marketingu často využívá vymezení rodiny dle jejího životního cyklu. Většina rodiny prochází jednotlivými fázemi prezentující určitý druh spotřeby a spotřebního chování. Model životního cyklu rodiny dělíme na tradiční a netradiční.

Tradiční životní cyklus rodiny má osm fází podle Kotlera: začíná *mládeneckou fází*, kdy mladí svobodní lidé již nežijí s rodiči, *bezdětní novomanželé* (mladé páry), následuje fáze *plného hnízda*, která se dělí do třech období (plné hnízdo I., plné hnízdo II., plné hnízdo III.) podle věku dítěte (I. nejmladší dítě do 6 let, II. nemladší dítě nad 6 let, III. dospívají/dospělé děti závislé na rodičích).

Další fáze cyklu má taky dvě období a nastává po odchodu dětí z domova tzv. *prázdné hnízdo* (I. rodiče ekonomicky aktivní, II. rodiče v důchodu). Poslední závěrečnou fází jsou *osamělí staří lidé* (Kotíková & Schwartzhoffová, 2014).

Změny ve společnosti, životním způsobu či změny ve vyznávaných hodnotách, způsobily, že se setkáváme méně často s tradičním modelem životního cyklu rodiny.

Do netradičního životního cyklu rodiny zahrnujeme v rámci *rodinných domácností*: neúplné rodiny, svobodné rodiče I (domácnosti s jedním rodičem-rozvodovost) svobodné rodiče II (mladý muž nebo žena s nemanželskými dětmi) svobodné rodiče III (svobodný člověk s adoptovanými dětmi), bezdětné páry, dvojice oddané po 35. roce života a dvojice, které měly dítě po 35. roce.

Řadíme sem i multigenerační rodiny, smíšené rodiny, gay a lesbické páry. U *nerodinných domácností* řadíme: stále svobodné osoby, neprovdané dvojice (včetně párů homosexuálních), ovdovělí lidé a rozvedené osoby bez dětí (Schiffman & Kanuk, 2004).

2.1.1 Funkce rodiny

Velmi zásadní rolí rodiny je i plnění několika stěžejních funkcí. Mezi ty základní, které by každá rodina měla naplňovat patří například dle Krause (2008):

1. Biologicko-reprodukční funkce

2. Sociálně – ekonomická

3. Ochranná funkce

4. Socializačně – výchovná funkce – hlavní úloha spočívá ve výchově, vzdělání a přípravě dětí a mladistvých na praktický život ve společnosti. Osvojit si základní návyky, způsoby chování, předávání kulturních hodnot a formování životního stylu. Nesmíme opomenout i socializační působení dětí a mládeže v užší i širší rodině na rodiče či prarodiče.

5. Rekreační, relaxační a zábavná funkce – spočívá v plnohodnotném trávení volného času ve společnosti všech členů rodiny. Hodnotí se, jakým zájmovým činnostem se rodina věnuje, v jaké míře tráví všichni členové pohromadě nebo způsob trávení dovolené.

6. Emocionální funkce rodiny

Stěžejní tématem této práce je rodina a cestovní ruch. Vzhledem k tomu, lze považovat za zásadní funkci rodiny socializačně-výchovnou a rekreačně, relaxační a zábavnou. Právě rodina výrazně ovlivňuje životní styl a způsob života dětí. Děti mají své rodiče jako vzor, a tudíž rády napodobují jejich chování a styl života.

Plnohodnotné trávení volného času, ale i způsob trávení rodinné dovolené vychází z naplnění rekreační, relaxační a zábavné funkce. K růstu osobnosti člověka a pocitu celkové pohody všech věkových kategorií přispívá aktivní činnost ve volném čase. Z chování a přístupu rodičů, by mělo být zřejmé, že volný čas, ale i potřebné plnění povinností jsou samozřejmou součástí života (Pávková, 2014).

2.2 Cestovní ruch

Během několika desetiletí se stal cestovní ruch jedním z nejrychleji rostoucích hospodářských odvětví na světě. V rámci národního hospodářství je zajišťována spolupráce subjektů na podnikatelských aktivitách cestovního ruchu. Příkladem podnikatelských aktivit rozumíme např.: služby cestovních kanceláří, dopravu nebo stravovací služby (Lochmannová, 2015).

V současné době je cestovní ruch významným sociálním, společenským a ekonomickým jevem. Vzbuzuje pozornost podnikatelů, veřejné i státní správy, jelikož vyjadřuje uspokojení různorodých potřeb (Jakubíková, 2012).

Zajišťuje zvyšování životní úrovně místních obyvatel, podílí se na růstu lokálních příjmů a přílivu zahraniční měny. Bezesporu rozvíjí i další odvětví, která jsou spjatá s cestovním ruchem, jako sociální a výrobní infrastruktura, generuje také řadu pracovních míst. Cestovní ruch je v některých zemích dominantním odvětvím národní ekonomiky a v dalších patří mezi trojici nejvýznamnějších oborů (Beránek, 2013).

Je zapotřebí pohlížet na oblast cestovního ruchu z více úhlů pohledu. I zaměření cestovního ruchu je obsáhlé a nelze určit jen jednu klíčovou oblast. Stejně komplikované je i vymezení pojmu cestovního ruchu. Dané problematice se věnuje mnoho autorů a každý člověk je jedinečný a vždy dává definici svůj osobitý význam.

Nejčastěji se používá při definování cestovního ruchu definice Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO – United Nations World Tourism Organization), která zní: „Cestovní ruch představuje činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely“ (Čech, 1998, 14).

V souvislosti s typologií cestovního ruchu se v odborné literatuře setkáváme s řadou různých členění. Mají za účel bližší identifikaci cestovního ruchu (CR), vymezení a rozčlenění na základě určitých znaků. Nejčastěji se zejména v české a slovenské literatuře, můžeme setkat se členěním CR na formy a druhy.

Cestovní ruch můžeme dělit podle různých aspektů a výsledkem jsou pak různé typy CR.

Členění dle:

- Místa realizace (domácí X zahraniční)
- Délky pobytu (krátkodobý X dlouhodobý)
- Způsobu účasti a úhrady nákladů (volný X vázaný)
- Organizace zabezpečení cesty a pobytu
(organizovaný X neorganizovaný)
- Počtu účastníků (individuální X skupinový)
- Věku
 - podle UNWTO – CR dětí 0-14 let
 - CR mládeže 15-24 let
 - CR dospělých 25-44+ 45-64
 - CR seniorů +65 (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017, 18).
- Motivace
 - Rekreční CR
 - Kulturně poznávací CR
 - Sportovně – rekreační CR
 - Zdravotně orientovaný CR, lázeňství
 - Venkovský CR
 - Vzdělávací CR
 - Kongresový CR

- Náboženský CR
- Lovecký CR
- Dobrodružný CR (Drobná & Morávková, 2004).

2.2.1 Cestovní ruch rodin s dětmi – Family Tourism

Rodinný cestovní ruch je jedním z nejdůležitějších odvětví cestovního ruchu, ovlivněný strukturou rodiny a fázemi životního cyklu rodiny (Palátková, 2006). Představuje asi třicet procent trhu volného času. Rodiny tvoří v rámci cestovního ruchu velký a rostoucí trh. Spotřební chování se projevuje v odlišných potřebách, aktivitách a chování klientů, kteří ovlivňují nároky na tvorbu produktu, propagaci, distribuci i cenu produktu.

Rodinným cestovním ruchem podporujeme rodinnou pospolitost, udržování rodinných vazeb a vytváření společných vzpomínek (Schänzel, Yeoman & Backer, 2012).

Sociální přínosy cestovního ruchu i dle Carreho (2011) jsou pro jeho účastníky určitou dobu v rodinném cestovním ruchu identifikovány jako příležitosti k propojení, obohacení rodinných vztahů, sjednocení rodiny, utužování rodinných vazeb, komunikaci, posílení vztahů a vytváření nových rodinných vzpomínek.

Rodinné dovolené jsou spojovány s únikem od stereotypu, stresu každodenního života, odpočinku od domácích prací, a také rutiny pracovního či studijního života. Rodiny, stejně jako ostatní segmenty trhu, hledají destinace, které nabízejí relaxaci, novost, outdoorové aktivity a místa s působivou kulturou, uměním a světovým dědictvím. Typické jsou zejména aktivity rekreačního, venkovského a dobrodružného cestovního ruchu. Stále častěji se prázdniny stávají způsobem, jak mohou rozšířené rodiny trávit společně drahocenný čas, odbourávat napětí, stres a propojovat se napříč generacemi. Prarodiče jsou obvykle zdravější, mobilnější a chtějí se svými vnoučaty strávit kvalitní a zábavný čas. Trendem je, že se zvýšenou mobilitou mezigenerační opětovné spojení dovoluje geograficky rozptýleným rodinným příslušníkům navazovat a vytvářet trvalé vzpomínky (Schänzel & Yeoman, 2015).

V širším kontextu je rodinný cestovní ruch součástí **sociálního cestovního ruchu**. Z pohledu rozpočtu představuje cenově dostupnou tzv. budget friendly přátelskou dovolenou v domácím prostředí. Může se také jednat o jednodenní výlety, návštěvy do různých muzeí, parků nebo jiných atraktivit cestovního ruchu.

Atraktivita cestovního ruchu mohou být pro konkrétní cílové skupiny dostupné za zvýhodněné vstupné nebo částečně financované z rozpočtu různých charitativních organizací.

V praxi cílí sociální cestovní ruch na čtyři skupiny. Mezi tyto skupiny patří: senioři, zdravotně znevýhodněné osoby, rodiny s dětmi a mládež. Sociální přínosy cestovního ruchu pro jeho účastníky byly po určitou dobu v rodinném cestovním ruchu identifikovány jako příležitosti k propojení, komunikaci a posílení vztahů (Carr, 2011; Shaw, Havitz & Delamere, 2008). Prázdniny jsou často jediným časem, který celá rodina tráví společně delší dobu bez rozptylování práce a školy. Prázdniny jsou pak považovány za symbolický časový limit mimo normální, který si vyžaduje zapamatování a slouží k vytváření sociálních identit u rodinných příslušníků.

Tento segment vyžaduje specifické požadavky na ubytování, stravování, rekreační služby včetně speciálních cen, které budou vyhovovat potřebám rodin.

Rozdělení kategorie dětí a mládeže dle Orišky (2010) ve vztahu k cestovnímu ruchu:

- děti do 2 let tzv. „infants“- představují nejmladší věkovou skupinu a cestují téměř výhradně se svými rodiči;
- děti od 2 do 10 let – zcela kontrolovány rodiči respektive zákonnými zástupci, s nimiž převážně realizují účast na CR, rodiče za ně rozhodují i platí. Se souhlasem zákonných zástupců připadá v úvahu i vycestování s jinými dospělými osobami;
- mladí lidé od 10-20 let, tzv. „teens“- bývají částečně finančně nezávislí a již do určité míry jsou schopni rozhodovat o svých aktivitách a účasti na cestovním ruchu sami

Daná kapitola se zabývá hlavně prvními dvěma věkovými skupinami do 10 let. Vyšší věkové skupiny mohou být součástí cestovního ruchu dětí a mládeže, kdy děti začínají cestovat i sami bez rodičů. Jedná se pak o juniorský cestovní ruch, který popisují v následující kapitole.

2.2.2 Další zásadní a nejčastější faktory ovlivňující účast rodin na cestovním ruchu

1) **PŘÍJMY** – často omezené důsledkem splácení úvěrů, mateřské dovolené apod.

Především mladé rodiny se dostávají na základě nižších příjmů, které se snaží řešit půjčkami a neúměrným zadlužením do složitých situací. Tato skutečnost v celém socializačním procesu negativně ovlivňuje děti ze sociálně slabších rodin, které se mohou stát terčem posměchu, šikany a jsou náchylnější na výskyt deviantního chování (Kraus, 1999; 2008).

„Děti jsou zvláštní skupinou z hlediska působení hlavně proto, že jsou citlivé na podněty emocionální povahy, nemají dostatek zkušeností, a mohou tak zaměňovat fikci s realitou“ (Vysekalová, 2004, 236).

Uvnitř manželského páru, lze předpokládat určitou názorovou rozdílnost díky jedinečnosti každého z nás. Žena i muž pohlíží na svět jiným pohledem, mají své představy, touhy, požadavky, které se snaží v procesu rozhodování prosadit. Obecně platí, že děti a mladí lidé ovlivňují rodiče, respektive rodinu z hlediska nákupního chování. Na základě toho u manželského páru mající děti, je snaha o kompromis vzájemných tužeb a představ s ohledem na potřeby dítěte reálnější. Spotřebitelé budoucnosti jsou právě děti a mladí lidé, kteří spoluurčují trendy ve spotřebním chování a dospíváním se stávají aktivními a samostatnými konzumenty. Sladěním potřeb všech členů rodiny, vzájemného kompromisu je možné charakterizovat rozhodovací proces rodiny (zákazníka) (Schiffman & Kanuk, 2004).

Dle Schiffmana a Kanuka (2004) můžeme rozlišovat spotřebitelská rozhodnutí rodiny jako společná rozhodnutí, mužská či ženská rozhodnutí a samovolná rozhodnutí. Konkrétně od druhu produktu nebo služby se odvíjí i zřejmý vliv manžela či manželky na konečném rozhodnutí. Každý člen rodiny je zodpovědný za určité úlohy zasahující do nákupního rozhodování. „Hlavními úlohami členů rodiny spojenými s nákupy jsou ovlivňování, hlídání, rozhodování, kupování, příprava, použití, údržba a odstranění. Rodinný styl rozhodování je často ovlivněn jejím životním stylem, rolemi a kulturními faktory“ (Schiffman & Kanuk, 2004, 344).

Vznik určité potřeby bývá prvotním podnětem v rozhodovacím procesu rodiny v různých oblastech i v rámci cestovního ruchu. Plnohodnotně strávený čas společnými aktivitami, únik od rutinních povinností a stereotypu a mnoho dalších může vyvolat u rodiny danou potřebu „úniku“. Děti ovlivňují dovolenou především svojí přítomností a je pro ně velmi důležitý společně strávený čas, který jim rodiče oproštěny od jakýchkoliv povinností věnují. Z tohoto hlediska tzv. potřeby společně stráveného času rodiče často organizují a plánují rodinné výlety a dovolené. Vždy musí zvažovat jaké zázemí pro pobyt s dětmi potřebují, kam, na jak dlouho a jakým způsobem budou cestovat. Jak již bylo řečeno, děti významně ovlivňují nákupní chování rodičů.

„Vliv dětí na nákupní rozhodování rodiny se promítá do tří oblastí. První se týká individuálních preferencí produktů určených přímo dětem, které platí a kupují rodiče. Druhou oblastí je vlastní nákup produktů teenagery, kteří dostávají kapesné, nebo si vydělávají. Třetí oblastí, kde děti uplatňují svůj vliv, jsou produkty určené pro celou rodinu (jako například rodinná dovolená či domácí 3D kino)“ (Sheth, Mittal & Newman, 1999, 583-584).

2) VOLNÝ ČAS

Vztah mezi dětmi a rodiči se stává více partnerský – děti se začínají aktivněji podílet na společném rozhodování a organizaci rodinného života. Rodiče jsou často oba časově vytíženi pracovními povinnostmi. Člověk se stává vyčerpaným, má málo času na relaxaci, a hlavně to ovlivňuje čas, který by trávili rodiče s dětmi. Důsledkem toho i ubývá chvil, kdy celá rodina tráví čas pohromadě za účelem sdělení si svých zážitků, starostí i radostí a nalezení cesty vzájemného pochopení, pomoci a spolupráce (Kraus, 1999; 2008).

3) OSTATNÍ FAKTORY

- věk dětí – ovlivňuje výběry cílové destinace a zařízení cestovního ruchu, ale také rozsah využívaných služeb;
- bezpečnost – politická bezpečnost země;
- klid a ticho – ubytování mimo společenského dění, lidi, kteří se chtějí v noci bavit (bary, diskotéky, zábava...);

- hodnota za peníze – často mají rodiny omezený rozpočet a díky skutečnosti, že v souvislosti s prázdninami děti většina rodin cestuje v hlavní sezoně;
- atraktivita a aktivity nabízené destinací/podnikem CR;
- prostředí příjemné pro rodiny s dětmi – nabídka dětského menu nebo možnost dětských porcí, vysoké stoličky pro děti ke stolům, přebalovací místnost, dětské hřiště apod.;
- vybavení pro děti;
- ubytování s možností přípravy jídla – popřípadě alespoň s možností ohřátí lahvičky s jídlem a uvařením čaje;
- čistota a hygiena ubytovacích a stravovacích zařízení;
- stupeň jednoduchosti cestování – rodiny preferují nekomplikované cesty do méně vzdálených destinací;
- jistota dobrého počasí – v případě špatného počasí možnost využití vnitřních prostor k hrám;
- postoj dětí a jejich potřeby – spokojenost dětí obvykle ovlivňuje spokojenost jejich rodičů (Kolektiv autorů, 2008).

Rodinný cestovní ruch lze chápat i v souvislosti s přístupným cestovním ruchem. Debarierizace prostředí slouží nejen rodičům s malými dětmi či dětskými kočárky, ale také zdravotně znevýhodněným osobám. S dětskými zákazníky je důležité zacházet jako s budoucími hosty. Výběr rodičů a rozhodnutí o místě dovolené děti respektují. Avšak ony podněcují rodiče v případě spokojenosti k opětovné návštěvě stejného hotelu, místa, která se jim určitým způsobem vryla do paměti a srdce. Mohou je následně vyhledávat i v dospělosti se svoji budoucí rodinou.

2.2.3 Trendy v rodinných cestách

Rodinné cestování je dle Condor Ferries (2020) jedním z největších segmentů cestovního ruchu, kdy si rodina v letních měsících plánuje užít dovolenou se svými blízkými. Dle něj se očekává, že do roku 2022 se počet rodin, které si spolu přejí užít volný čas, zvýší o téměř 25 % na cca 376 milionů cest ročně.

Z 30 % rodin, které utratí mezi 2 000 až 5 000 \$ za dovolenou na osobu, je potenciální příjem z těchto rodin cestujících vysoký a rekreační společnosti by se měly zaměřit na to, jak z tohoto rostoucího trhu vytěžit maximum. Statistiky rodinných cest ukazují, že pro 95 % cestujících je hlavní prioritou při rezervaci dovolené najít místo, kde se budou všichni bavit a budou šťastní. To podporuje skutečnost, že 70 % rodin říká, že vybavení pro děti je důležitým faktorem při rozhodování, a zdůvodňuje, proč 60 % rodin zůstává v hotelech, kde může být více vybavení.

Rodiny se stávají více nezávislými na procesu plánování a rezervace, přičemž v konečném výsledku rozhodují dospělí i děti. Většina rezervací se provádí online jen třetina provádí rezervaci prostřednictvím agenta. V roce 2019 byl trend udržitelného cestování prospívající místním komunitám a dobrodružství, které mění svět na celoroční cestování rodin. Smysluplné rodinné dobrodružství zůstává trendem i v roce 2020. Dříve cestování znamenalo hlavně návštěvu památek z předem určeného seznamu.

Dnešní rodinní cestovatelé však chtějí více než fotografie z přeplněných památek. Touží po pohlcujících zážitcích, které umožní celé rodině vyzkoušet nové věci a spojit se s daným místem. Cestující rodiny se chtějí setkat s místními řemeslníky a nakupovat autentické produkty. Touží po jedinečných zážitcích zajímavých a naučných i pro děti, jako je například vaření s místními obyvateli. Cestující rodiny hledají příležitosti k navazování přátelství a rozšiřování kulturních horizontů. Aktivně hledají způsoby, jak se dozvědět více o lidech, místech a ekosystémech, které navštěvují. Čtyřicet procent dnešních cestovatelů chce snížit svůj dopad na životní prostředí (Our Whole Village, 2019).

Pokud jde o děti, existuje mnoho výhod rodinného cestování: zvyšování kulturního uvědomění, odhodlání a tolerance. Z těchto důvodů, a ještě mnohem více (jako například vyhýbání se davům v sezóně) cestují dnešní rodiny celoročně. Rodiny s dětmi školního věku plánují a hledají inovativní způsoby, jak vycestovat na podzim, v zimě či na jaře mimo hlavní prázdniny. Rodiny s kojenci a batolaty často využívají cestování mimo hlavní sezónu letních prázdnin. Nejenže mimosezónní cestování zmírňuje účinky overtourismu, ale umožňuje rodinám začlenit globální myšlení do své rodinné kultury. Cestování je neuvěřitelně prospěšné, ale také přímo stresující. Obzvláště, když pak někdo cestuje s malými dětmi.

Z těchto důvodů, aby si rodina dovolenou užila s minimem stresu, stále více lidí tyto podrobnosti nechává na cestovních kancelářích, které rozumějí jejich jedinečným cílům a výzvám (Our Whole Village, 2019).

2.2.4 Služby cestovního ruchu pro rodiny s dětmi

Mladou rodinu charakterizujeme jako účastníky dovolené, žijící jako manželské páry s dětmi ve věku 25–44 let. Považují se za nejperspektivnější cílovou skupinu účastníků cestovního ruchu. Finanční situace mladé rodiny je často diskutabilní, mají před sebou očekávání rozvoje po všech stránkách a nikdo jiný tak účinně jako žádající dítě nevytáhne z peněženky poslední rezervy rodičů. Zejména cestovní kanceláře se předhánají v nabídkách služeb za zvýhodněné ceny, případně nabízejí i bezplatné služby. Ve skutečnosti to neznamena, že poskytují službu dětem úplně zadarmo nebo na účet podniku. Cena je většinou rozpočítaná na všechny účastnická místa – to znamená, že ji zaplatí i dospělý člověk, který cestuje sám. Spokojenost rodičů podmiňuje nejen zvýhodněná cena, ale hlavně spokojenost jejich dítěte. Již mnohé hotely se specializují na rekreační pobyt rodin s dětmi.

Celkový produkt se přizpůsobuje potřebám dětí a mládeže. Tomuto se snaží přizpůsobovat i některé CK, ale také různí tuzemští i zahraniční dopravci. Jsou to specializované CK, které pořádají zájezdy a tábory pro skupiny dětí a mládeže (Hesková & kolektiv, 2011).

A) CESTOVNÍ KANCELÁŘE A AGENTURY

Zájezdy pro rodiny s dětmi, různé výhody nabízí prakticky všechny cestovní kanceláře a agentury. Mezi hlavní a nejznámější cestovní kanceláře patří Čedok, Fischer, Blue Style, Alexandria, FIRO-tour a Exim tours.

CK Blue Style

CK Blue style má v nabídce projekt s názvem *Multigenerační dovolená*. Skloubily všechny potřeby napříč generacemi a vybrali tzv. multigenerační hotely, které označili logem, kde si užijí zábavu děti, rodiče relax a prarodiče odpočinek (Blue Style, 2020).

Existují však cestovní kanceláře, které jsou vyloženě specializované na děti či celé rodiny s dětmi.

SPECIALIZOVANÉ CK

Cestovní kancelář Domeček

CK Domeček se sídlem v Praze se již 17 let specializuje na dovolené pro rodiny s dětmi ve věku 6 měsíců až 10 let – s programem pro děti i rodiče, a také tábory pro děti ve věku 4-15 let. Nejčastěji nabízeným programem je plavání pro děti (od miminek po školáky), v zimě výuka lyžování, dále tematické programy, sportovní program, výtvarné dílny, muzikoterapie, cvičení, relaxace... Nezapomínají ani na specifická období roku jako je: Den dětí, čarodějnice, mikulášská, Velikonoce, Vánoce. Pobyty jsou rodinného charakteru. Vybírají objekty s nižší ubytovací kapacitou a počet dětí na pobytu je limitován (Sinkule, 2020).

CK Zájezdy pro děti

CK Zájezdy pro děti nabízí zájezdy pro všechny věkové kategorie, které vám zaručí skvělou zábavu a nevšední zážitky. S CK Zájezdy pro děti z Plzně se můžete podívat do nejlepších zábavních a vodních parků v Evropě, kterými jsou:

- Disneyland,
- Legoland,
- Europa Park,
- Marineland,
- Phantasialand,
- Playmobile Fun Park,
- Heide Park,
- Hansa Park,
- Serengeti Park a další (Zájezdy pro děti, 2020).

CK Bavi

Cestovní kancelář původem z Litvle s pobočkou v Olomouci ve své nabídce mají rodinné výlety, dětské tábory, školní výlety a také dětské tábory pro rodiče s dětmi. Pořádají i dětské karnevaly se show, animací a hrami (Bavi, 2020).

OSTATNÍ SPOLKY A ORGANIZACE ORGANIZUJÍCÍ VÝLETY, TÁBORY A AKCE PRO RODIČE S DĚTMI

Děti bez hranic

Děti bez hranic je spolek lidí z Prahy, které baví pořádat tábory, víkendy a akce pro děti a rodiče a vymýšlet tam zajímavou aktivní zábavu a dobrodružství pro všechny účastníky. Jejich činnost je celoroční (zimní tábory, letní tábory, víkendové tábory, mimosezonní tábory) a je určena pro všechny děti a mládež od 6 do 18 let bez nutnosti členství ve spolku. Pro mladší děti pořádají letní i zimní tábory určené pro rodiče a jejich děti bez věkového omezení. Spolek Děti bez hranic je od roku 2006 členem České rady dětí a mládeže (Děti bez hranic, 2015).

DDM – Dům dětí a mládeže

Je školské zařízení pro zájmové vzdělávání. DDM se nachází v mnoha městech. Nabízejí každoročně zájmové kroužky z oblasti turistiky, sportu, přírodovědy, techniky i estetických oborů. Každé léto většina DDM nabízí příměstské i putovní tábory pro děti různých věkových kategorií (DDM Třebíč, 2020).

Často se tomu typu říká tzv. juniorský cestovní ruch nebo juniorský turismus. Masové akce pro mládež, dětské pionýrské tábory – takovým způsobem v České republice v období socialismu byla rozšířená juniorská turistika. Významnou roli v tomto období na trhu cestovního ruchu hrála dnes již zaniklá Cestovní kancelář mládeže (CKM). Na její činnost navázala řada cestovních kanceláří specializovaných na juniory. Mezi nejznámější společnosti patří GTS International (zabezpečuje dopravní ceniny, karty ISIC, ITYC) či Student Agency.

Podstatou tohoto typu cestování je, že mládeži jsou poskytovány značné slevy z titulu věku nebo na základě statusu studenta oproti jiným věkovým skupinám. K čerpání slev se studenti musí prokázat průkazy či slevovými kartami. Nejrozšířenější a nejnámější slevovou kartou je karta ISIC (International Student Identification Card). Mezi charakteristické rysy této formy řadíme potřebu kontaktu a zábavy, spokojení se s nižším standardem služeb, využívání slev, preference služeb pro jednotlivce – nezávislá individuální turistika, finanční nezávislost a moderní distribuční kanály (internet, média) (Ryglová, 2009; Ryglová, Burian & Vajčnerová, 2011).

B) DOPRAVCI

Vlaková doprava:

České dráhy – V letošním roce nabízí 510 rychlíků, expresů, vlaků EuroCity/InterCity s vyhrazenými oddíly nebo místy pro cestující s dětmi do 10 let. Tato místa mohou přednostně využít cestující s malými dětmi. Patronem cestování dětí s Českými drahami se stal populární slon Elfík. Jeho samolepky na vagonech upozorní cestující, kde se nachází vyhrazená místa pro cestující s dětmi.

Vybrané linky vlaků InterCity/ SC Pendolino Františkovy Lázně/Cheb – Praha – Olomouc - Ostrava/Košice, railjet Vindobona Praha – Brno- Wien-Graz, Západní expres Praha - Brno – Cheb a Krušnohor Praha – Ústí nad Labem – Karlovy Vary - Cheb.

V desítkách vozů na vyhrazených místech pro cestujících s dětmi, se u sedaček se stoly nachází stolní hra Elfíkova cesta (Rubeš, 2020).

Jízdenky pro tuto kategorii prodávají ve věkovém rozmezí:

- Dítě 0-5 let
- Dítě 6-9 let
- Dítě 10-14 let
- Junior 15-17 let
- Junior 18-25 let (České dráhy, 2020).

Služby a výhody pro děti:

- Malé děti do 6 let cestují zdarma (až 2 děti za podmínky, že je doprovází aspoň 1 osoba starší 10 let s platnou jízdenkou);
- Děti a junioři se slevou 75 %. (u juniorů nad 18 let je potřeba se prokázat platným žákovským průkazem nebo ISIC kartou);
- Vyhrazená místa (i celé oddíly) pro cestující s dětmi do 10 let;
- Dětské kino v 74 vlacích;
- Stolní hra Elfíkova cesta v desítkách vozů na dálkových vlacích;
- Zážitek vlak Cyklohraček na trati Praha-Slaný (jezdí v sezóně);
- Dětské koutky v čekárnách ČD Lounge;
- Přebalovací pulty a místa pro kočárky ve stovkách souprav. (České dráhy, 2020; Rubeš, 2020).

RegioJet – ve všech svých vlacích nabízí ve třídě *standart* dětské kupé neboli kupé plné zábavy. Jedná se o velkoprostorové kupé s šesti místy pro dospělé a taburety pro děti (0-6 let). Děti zde mají veselé obrázky, hračky, hry, obrazovku s pohádkami a dětskými filmy. V prostorách vlaku se nachází i speciálně určené místo pro převoz kočárku.

Jízdenky pro tuto kategorii prodávají ve věkovém rozmezí:

- Doprovázené dítě mladší 6 let
- Děti a mládež 6–18 let
- Student mladší 26 let

Jeden dospělý může cestovat maximálně s dvěma dětmi do 6 let. 100 % sleva (1-2 děti zdarma) - nárok na sedadlo má jenom jedno z dětí. Děti a mládež do 18 let mají 75 % slevu. Stejná 75 % sleva platí i pro studenty mladší 26 let s podmínkou prokázat se žákovským průkazem nebo ISIC kartou (Regiojet, 2020).

Leo express – ve svých vlacích ve třídě *economy* mají speciální dětský oddíl pro nejmenší.

Jízdenky pro tuto kategorii prodávají ve věkovém rozmezí:

- Dítě 0-5 let
- Dítě 0-5 let s kočárkem
- Junior 6-17 let
- Student 18-25 let

Děti do 6 let se společností Leo express jezdí po ČR ve vlaku a autobusech úplně zdarma. Děti od 6 do 17 let cestují po ČR se slevou 75 %. U dětí do 15 let již prokazování věku není nutné, pro ty starší do 18 let postačí průkaz totožnosti. Žáci a studenti od 18 do 25 let jezdí do školy i na výlet se 75 % slevou – stačí se prokázat oranžovým průkazem, který nově platí na jakoukoli trasu. K prokázání slevy postačí i karta ISIC. Všechny věkové kategorie pokud jsou navíc členy Smile Clubu, dostanou 25 % z ceny jízdenky formou Leo kreditů nazpátek na svůj účet (Leo express, 2020).

Letecká doprava:

Cesty s malými i většími ratolestmi na velké vzdálenosti nejsou nic neobvyklého. Cestování s dětmi v letadle ale má svá úskalí a pravidla. Je rozdíl, zda cestujete s dítětem do 2 let, nebo s dítětem od 2 do 12 let. Podmínky pro cestování se výrazně liší. Letecké společnosti jsou na malé cestovatele připraveny, nabízejí speciální tarify a služby, které se řídí věkem dítěte. V letadle si můžete nechat ohřát vlastní stravu v kojenecké lahvi. Přeprava dětské stravy na palubě letadla se však řídí bezpečnostními pravidly a musíte počítat s tím, že při odbavení budete muset dát dítěti ochutnat. Děti do 5 let musí cestovat v doprovodu dospělého (Letuška, 2020).

Cesta letadlem s dítětem do 2 let

Podmínky leteckých společností se mohou lišit. Děti do 2 let mohou cestovat na klíně dospělých nebo na vlastním sedadle. Dítě na klíně většinou cestuje zdarma. Například u ČSA za dítě na klíně zpravidla zaplatíte pouze 10 % ceny z použitelného tarifu (pokud podmínky tarifu umožňují poskytnout slevu pro dítě do 2 let (infanta).

Za dítě s vlastním sedadlem zaplatíte 67 % použitelného tarifu (pokud to podmínky tarifu umožňují). U leteckých společností je možnost při rezervaci si zařídit dětskou postýlku určenou většinou do cca 11 kg. Některé společnosti omezují počet dětí, které s vámi cestují.

Například na linkách provozovaných Českými aeroliniemi můžete cestovat maximálně se dvěma dětmi mladšími dvou let, ale druhé dítě musí mít potvrzenou rezervaci místa a vlastní autosedačku. Autosedačka se dá zdarma zapůjčit. Při letu mohou děti dostat speciální dětské menu, je třeba jej objednat při rezervaci letenky. V letadle vám ohřejí vlastní stravu v kojenecké lahvi. Pro dítě do dvou let můžete odbavit jedno zavazadlo. Kromě toho si můžete odbavit skládací kočárek (přenosný koš, spací tašku nebo autosedačku). Kočárek je možné vzít až k letadlu, kde je letušky uloží do zavazadlového prostoru letadla, po příletu bude kočárek připraven při výstupu. Rodiny s dětmi mají obvykle přednost před ostatními cestujícími (Letuška, 2020).

Cesta letadlem s dítětem od 2 do 12 let

Dítě má svoje sedadlo a platí za letenku, někdy se slevou. Letecké společnosti nabízejí speciální dětské tarify. Děti v této věkové kategorii mají stejný nárok na přepravu zavazadla jako dospělí. Letušky se budou snažit vaše dítě zabavit, mají připraveny drobné dárky. Děti na palubě dostávají stejné jídlo jako dospělí, někdy mohou mít speciální občerstvení, tzv. „children meal“ (bývá obvyklé, že se objednává při rezervaci letenky). V letadle sedí děti vedle rodičů (Letuška, 2020).

Nedoprovázené dítě

I bez doprovodu se vaše děti dostanou tam, kam mají. Letušky a personál se o ně postará od vašeho předání až po převzetí v cíli. Služba Nedoprovázené dítě je určena pro věkovou kategorii 5–11 let. Děti do 5 let samy cestovat nesmějí.

Jako nedoprovázené mohou cestovat i děti ve věku od 12 do 17 let. Za službu se platí a poplatek je většinou násobkem úseků letu. Dítě musí mít vlastní doklady – pas, víza (pokud jsou pro danou zemi požadována), případně zdravotní průkaz.

Při odbavení dostane na krk speciální kartičku „Unaccompanied Minor“ (UM), kde je uvedeno číslo letu, jméno dítěte, jeho věk, jazyky, kterými je možno na dítě hovořit (Letuška, 2020).

C) UBYTOVÁNÍ

Od skupin cestujících bez dětí se požadavky rodin s dětmi na služby v ubytovacích zařízeních částečně liší. Pro jejich pohodlí a spokojenost potřebují specifické vybavení a speciální služby. Aby tyto specifické požadavky byly uspokojené, je zapotřebí budovat speciální ubytovací zařízení rozšiřující běžné charakteristiky hotelu, penzionu apod. Ubytovací zařízení zaměřené na rodiny s dětmi se označují přívláskem rodinné či dětské. Idea dětských a rodinných hotelů vznikla v alpských zemích, kde jsou tyto hotely sdruženy ve společnosti Familotel.

Familotel je sdružení 51 dětem přátelských hotelů v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Itálii a Maďarsku se sídlem v Amerang v Horním Bavorsku. Většina členských hotelů se nachází v prázdninových destinacích v Německu a Alpách (Hörl, 2007).

Rodinný hotel často považuje za svou cílovou skupinu seniory a také děti. Což je do jasně míry problém, protože požadavky rodin s dětmi a požadavky seniorů se odlišují a v mnoha případech se přímo vylučují. Součástí rodinného hotelu je obvykle dětská herna, ale nenabízejí další služby jako dětské menu, hlídání dětí nebo animační aktivity.

Zařízení není uzpůsobené dětskému zákazníkovi jako například dětské postýlky na pokojích, přebalovací pult atd. (Linderová, 2013).

Termín dětský hotel nezná česká legislativa ani oficiální jednotná klasifikace České republiky. Používá se ve smyslu označení specializovaných hotelů pro rodiny s dětmi nebo jako sdružení k dětem přátelských hotelů v Rakousku. Dětské hotely se nachází zejména v Německu, Rakousku, Švýcarsku a Itálii. Je jich celkem 51. Dětské hotely a rodinné hotely podléhají přísným pravidlům s ohledem na rozsah a kvalitu péče o děti, na vybavení a zaměřují se na potřeby dětí a rodin. Ubytovací zařízení třídy ***** (rodinné hotely) či s pěti smajlíky (dětské hotely) nabízejí prakticky pětihvězdičkový komfort pro děti (Hörl, 2007).

Dětské hotely přizpůsobují svůj produkt dětským návštěvníkům. Nabízejí animační aktivity, hlídání, dětskou a kojeneckou stravu. Dokonce existují dětské hotely, které nabízejí pobyty zaměřené na budoucí matky (Linderová, 2013).

V České republice existuje certifikace Baby Friendly, kterou uděluje společnost BFC & log., s.r.o. Aby ubytovací zařízení mohlo nést označení Baby-friendly-hotel musí splňovat určité *standardy*.

2.2.5 Koncept Baby/ Family friendly

Přátelský k dětem neboli „baby friendly“ znamená umožnit vyžití pro rodiny s dětmi s vhodně nabízenými službami a produkty. Instituce s označením „baby friendly“ nabízí buď přímo „baby friendly“ služby (dětské parky a hřiště, ubytování, ZOO atd.) či produkty (zajímavé hry, potraviny a další produkty), popřípadě „baby friendly“ doplňkové služby (např. hlídání dětí v nákupním centru, dětské koutky v různých institucích atd.).

Posouzení, zdali je daná instituce skutečně „baby friendly“, bylo na základě rozsáhlého průzkumu maminek ratolestí, a nejen jich vytvořený přehled co by jaká instituce měla splňovat, aby se zde cítili příjemně a nebyli zklamáni vybavením či službami. Certifikaci **Baby friendly** uděluje společnost BFC & log., s.r.o.

Zařízení je **certifikováno** podle šíře vybavení a množství poskytovaných služeb **ve třech kategoriích** – *bronz, stříbro a zlato*. Každá instituce je pak kontrolována jedenkrát ročně, zda stále splňuje všechna kritéria dle dotazníku.

V případě změny portfolia služeb pověřený pracovník posune certifikát směrem nahoru, popřípadě i směrem dolů. Speciální kategorií je **kategorie červená**, která je udělována ve výjimečných případech, kdy se jedná o neziskové organizace.

Jde o nejnižší stupeň, kdy na základě prohlášení dané instituce a vyplnění dotazníku rozhodne pět k tomu určených osob (rodičů) o certifikaci základní kategorie. Kategorie červená nemusí být horší než bronzová, stříbrná nebo zlatá, certifikát je však udělen na základě čestného prohlášení o vyplněném dotazníku a není fyzicky auditován společností baby friendly certificate (Baby friendly certificate, 2020).

Pokoje

- dětská postýlka
- lůžkoviny do postýlky
- dětská vanička
- nočník
- elektronické chůvičky
- záslepky do zásuvek
- nekuřácké pokoje

Další vybavení

- animační programy
- tipy na výlet
- hlídání dětí

(Baby-friendly-hotel, 2020).

Restaurace

- jídelní židlička
- dětské příbory
- možnosti ohřátí dětského pokrmu
- kojenecká voda
- dětské menu

Vybavení objektu

- dětská herna
- venkovní dětské hřiště
- hračky a stolní hry
- DVD s pohádkami
- bazén
- půjčovna kol
- mikrovlnná trouba
- lednice pro hosty
- rychlovarná konvice
- přebalovací pult

D) NABÍDKA V OBLASTI DALŠÍCH SLUŽEB

Jsou tím myšlena dětská hřiště, knihovny pro děti, dětské herny nebo služba hlídání tzv. baby sitting apod. Z hlediska nabídky se celkový produkt přizpůsobuje potřebám dětí. Činnosti dětský klubů, kde mohou rodiče bez obav ponechat své děti v péči zkušeného animátora či instruktora nabízí i mnoho známých cestovních kanceláří. Ty se nespécializují výhradně na segment rodin s dětmi, ale ve své nabídce nabízejí zájezdy pro rodinu a děti zdarma, zmiňované animační či dětské kluby nebo v rámci své nabídky pořádají i příměstské tábory.

Dle věku hostů rozlišujeme dle Parmové (2003) tyto animátorské přístupy a typy aktivit:

- Malé děti do 6 let – většinu času tráví v péči dospělých rodičů nebo prarodičů. Hotely mohou nabídnout hlídání dětí vyškolenými pracovníky, když by si rodiče chtěli odpočinout a věnovat se nějakým aktivitám. Při hře je důležité děti chválit za dobré výsledky;
- Děti 6-12 let – bývají ve skupině velice ctižádostivé, chtějí být středem pozornosti a vše vyzkoušet. Oblíbené jsou různě hry a sportovní aktivity, kulturní dětská vystoupení – zpěv, tanec, malování a samozřejmě dětské diskotéky. Mohou se podílet na všech aktivitách vyjma nočních akcí;
- Mladí 12-16 let – Správně postavený program dokáže eliminovat přehnané chování a excentrické projevy těchto jedinců. Často potřebují dokazovat svoji nezávislost na jedincích. Zkušený animátor dokáže uspokojit jejich široké spektrum zájmů – kulturními programy, sportovními akcemi, koncerty populární hudby, tanci v neposlední řadě organizovanými pěšími výlety;
- Mladí 17 – 21let – tato skupina je již shodná se skupinou dospělých. Jezdí na dovolenou jako jednotlivci nebo už v párech. Program hotelu si často sami vyhledávají, cílem animátorů je připravit psychicky a fyzicky náročný program. Mají oblibu v tanci a diskotékách;
- Manželské páry s dětmi – jejich výběr aktivit ovlivňuje stáří dětí. Rodiče menších dětí čas od času požadují péči hotelové školky.

Mezi ty nejznámější CK, které mají dětské kluby patří:

CK Blue Style

Název klubu: Croco club

Určen pro děti: od 4 do 12 let

Program Croco klubu Je koncipován tak, aby v dopoledních a odpoledních blocích proběhla střídavě výtvarná a sportovní aktivita. Croco kluby fungují v destinacích jako Tunisko, Řecko, Itálie, Egypt, Bulharsko a Spojené arabské emiráty. Ve vybraných hotelech v Egyptě a Spojených arabských emirátech probíhají programy i v zimní sezóně. Právě CK Blue Style pořádá i zmiňované příměstské tábory v Kunicích kousek od Prahy pro děti od 3 do 12 let (Blue Style, 2020).

CK Fischer

Název klubu: Funtazie klub

Dělení klubu dle věku dětí: Baby Funtazie (2-4 roky), Funtazie (4-15let), Sport Academy (4-15let, Teenz (od 12 let), Fun&Active (teenageři a dospělí)

Cestovní kancelář Fischer pro každý rok připravuje určité téma animačních programů. 2020 se děti ocitnou na kosmické lodi Funtazie a vydají se do vesmíru, kde pod vedením zkušených kapitánů obletí Měsíc a budou hledat ztracené hvězdy. Cestovní kancelář Fischer nabízí klubové aktivity i v zimním období. Dětské kluby jsou z největší části otevřeny v hotelích 4* a 5*, se všemi druhy stravování (i bez), takže si vybere každý. CK Fischer nabízí mimo dětský klub i výhodné balíčky pro rodiny s dětmi jako zájezdy s dětmi zdarma nebo extra výhodně.

Mezi destinace s dětskými kluby patří např.: Španělsko, Spojené Arabské Emiráty, Řecko, Kypr, Tunisko, Egypt, Turecko, Itálie, Bulharsko, Omán...celkově mohou rodiče vybírat z 27 destinací a 68 hotelů (Fischer, 2020).

CK Exim tours

Název klubu: Mango club

Určen pro děti: od 4 do 15 let

Mango club slibuje dovolenou plnou zábavy a her. Programy jsou připraveny tak, aby se zabavily nejenom děti – připojí-li se rodičem, bude se bavit celá rodina, Pokud si však rodiče chtějí užít chvílky sami pro sebe, proškolení čeští a slovenští animátoři se postarají a připraví pro děti od 4 do 15 let zábavu, dobrodružství a poznání. Mango club funguje například v těchto destinacích: Albánie, Kapverdy, Maroko, Egypt, Tunis, Turecko, Itálie, Severní Kypr, Řecko a Bulharsko. Na internetových stránkách najdou rodiče veškeré bližší informace, konkrétní nabízené hotely i program, který je pro všechny hotely totožný (EXIM tours, 2020).

CK FIRO-tour

Název klubu: Firáček

Určen pro děti: od 4 do 12 let

Dovolená s dětským klubem Firáček funguje ve vybraných hotelech v době hlavních letních prázdnin, tzn. v měsících červenci a srpnu (Firotour, 2020).

CK Čedok

Název klubu: Hotel Transylvánie – Dětský klub Čedok

Určen pro děti: od 4 do 14 let

Dětský klub funguje od poloviny června do poloviny září ve 20 hotelech v nejžádanějších destinacích. Děti se vydají v dětském klubu Čedok na společná dobrodružství s postavami z hotelu Transylvánie a rozhodně se nebudou nudit – malování, modelování, sportování či nejrůznější hry a soutěže jsou jen zlomkem toho, co na ně čeká.

Děti ve věku od 4 do 14 let, které odjedou na prázdniny s cestovní kanceláří Čedok do některého z nabízených klubových hotelů, se mohou prostřednictvím svých rodičů přihlásit do klubu Čedok Hotel Transylvánie a pak si již užívat bohatého programu (Čedok, 2020).

CK Alexandria

Název klubu: Dětské kluby Alexandria (Karcoolčiny dětské kluby)

Určen pro děti: od 3 let

Dětské kluby nejsou pouhým hlídáním dětí, ale spíše kombinací oblíbených táborových aktivit a dovolené s rodiči a rozvíjení nejrůznějších dovedností se zábavou a hrami na souši i ve vodě. Na děti čekají nejrůznější tradiční i nové hry, soutěže, ale i celé tematické dny – pirátský, indiánský, olympijský či třeba námořnický. Cílem je pořádně se vyřádit a den si užít.

Práce s dětmi je aktivní, děti zažívají různá dobrodružství, poznávají a učí se spoustu nového, rozvíjejí své dovednosti, a přitom všem se především skvěle baví. Večerní Dětské diskotéky a diplomový ceremoniál s vyhlášením výsledků denních soutěží jsou vždy úžasným završením báječného dne v Dětském klubu. Následná večerní představení jsou pak onou pověstnou třešničkou na dortu. Dětské kluby fungují ve 4 destinacích: Bulharsko, Řecko, Španělsko a Turecko (Alexandria, 2019).

E) PARKY VOLNÉHO ČASU, SKIPARKY

Mladé rodiny lákají i návštěvy parků volného času. Parky volného času je možné rozdělit na: zábavní parky a lunaparky, zoologické zahrady a safari parky, vodní parky, skiparky, parky zážitků a tzv. “science centra“ (Orieška, 2010).

Mezi známé zábavní parky v ČR patří například:

- Dinopark
- Western Park Boskovice

- Merlin's KinderWelt
- Mirakulum
- Permonium (Vlk na cestách, 2018).

Nejlepší aquaparky v České republice:

- Vodní park Babylon
- Aqualand Moravia
- Aqua centrum Pardubice
- Aquaforum ve Františkových Lázních
- Aquapalace Praha Čestlice
- Aquacentrum Hradec Králové (Tourismato, 2017).

2.3 Literární rešerše

Není mnoho studií, které by se zabývaly rodinnou dovolenou, konkrétně preferencemi při výběru dovolené. Způsobuje to pravděpodobně faktor, kde děti jsou většinou upozaďovány kvůli podřízenému postavení ve společnosti, a proto jsou většinou během dovolené považovány za pasivní účastníky. Jejich zkušenost je brána jen jako součást pohledu, potěšení jejich rodičů.

Role dětí se stává v rodinném cestovním ruchu stále více důležitou a diskutovanou. Jejich cestovní zkušenosti jsou však nedostatečně prozkoumány. První studie se zaměřuje na názory dětí na rodinný cestovní ruch v nejlidnatější zemi světa, v Číně. Výzkumu se zúčastnilo 139 dětí ve věku 8-11 let ze tří základních škol v Hangzhou.

Členové čínského výzkumného týmu navštívili každou školu čtyřikrát během polední přestávky nebo během odpoledních aktivit. Při návštěvě shromáždili 8-12 žáků, kteří měli za úkol nakreslit nezapomenutelný zážitek ze svých rodinných výletů. Po dokončení kresby, byli požádáni, aby popsali svůj obrázek a sdíleli svůj příběh z rodinné dovolené. Rozhovory obvykle trvaly 10-20 minut. Téměř všechny děti popisovaly, že byly šťastné, dokud mohly být na dovolené se svou rodinou. Tři děti popsaly negativní zážitek z hlediska toho, že byly nemocné nebo měly extrémně špatné počasí.

Děti popisovaly, že byly rády, když mohly dělat věci společně s rodiči, zdůrazňovaly šanci být společně s tátou, který je normálně velmi zaneprázdněný.

V souhrnu bylo identifikováno šest hlavních témat a dvě vedlejší témata, která představují faktory, které přispívají k utváření nezapomenutelných rodinných zážitků dětí. Přezkum témat naznačuje, že v dětských očích je rodinný cestovní ruch v podstatě o tom, že jsou spolu s rodiči nebo jinými dospělými. Během rodinné dovolené preferovaly přírodní krajinu, zejména aktivitu na horách a na vodě.

Děti vyhledávaly zábavu, fyzické aktivity a různé vzrušující aktivity jako je například: jízda v zábavních parcích, šnorchlování, chytání krabů apod. Dovolená s bratranci či blízkými kamarády dělala jejich zážitky jedinečnými. Dále je bavilo pozorování volně žijících živočichů, ochutnávka místních potravin a oceňování zastavěného prostředí (Wu, Wall, Zu & Ying, 2019).

Jedním z prvních pokusů prozkoumat prázdninové zážitky dětí ve věku 0-4 let z pohledů rodičů provedli taktéž v Číně. Údaje v této studii sbírali pomocí největšího čínského cestovatelského webu Mafengwo a dále na cestovních blozích rodičů po roce 2010 s dětmi do 4 let věku. Sběr dat byl prováděn od listopadu 2014 do října 2018. Z analýz byla identifikována dvě široká témata: radost z přírody a sociální rozvoj. Při výběru destinace a místa pro trávení dovolené se svými dětmi se rodiče řídili určitými pravidly. Mezi hlavní patřila vzdálenost cíle od domova, předchozí zkušenosti, znalosti rodičů a vybavenost zařízení v destinaci. Vzdálenost od domova byla nejčastějším zmiňovaným pravidlem. Podle zvolených příspěvků na blogu byla nejdelší uvedená doba letu 6 hodin, což bloggerka ze Středního východu považovala za „snadný let, který lze absolvovat i s energickým batoletem“. Pro některé rodiče, kteří nebudou létat, se zdálo důležitější zvolit bližší cíl. Dospělí, kteří dávali přednost cestování do zahraničí, naznačují, že ideální je let 1 až 2 hodiny, zejména pro děti do 2 let nebo pro děti cestující poprvé.

Mladší děti si nejraději hrály v přírodě, například hraním v písku a vodě nebo se zvířaty a hračkami. Houpačky a skluzavky byly nejpříjemnějšími herními zařízeními pro mladší děti. Děti byly také nevědomky zapojeny do sociálního rozvoje, když si hrály s dětmi stejného věku. Zlepšení sociálního rozvoje dětí bylo uznáno jako primárním motivem rodičů při plánování turistických cest.

Provozovatelé by měli zvážit rozvoj turistických zážitků, které dětem umožní hrát si a setkávat se, čímž se zvýší spokojenost rodičů. Atrakce zaměřené na děti (např. zábavní parky, dětské kluby v hotelech a letoviscích) byly také přitažlivým způsobem zábavy pro malé děti. Většina prázdninových aktivit byla podobná těm doma. Cestování slouží jako rozšíření každodenního života pro malé děti. Rodiče popisovali na blogu, že cestování s jejich dětmi jim pomohlo znovuobjevit přírodu a sebe. Rodiče v této studii hovořili také pozitivně o vybavení hotelů a letovisek. Často byly zmiňovány místa s dětskými pokoji, výtahem. Rodiče si pochvalovali, že nemusí skládat a rozkládat opakovaně kočárky. Ostrovy a městská města s dobře rozvinutým odvětvím cestovního ruchu proto byly nejvíce vítanými destinacemi (Li, Xu & Chen, 2020).

3 CÍLE A ÚKOLY

3.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je určit jaká hlediska – preference při cestování jsou pro rodiny s dětmi důležitá. Mezi hlediska patří výběr služeb, destinace, motivace rodin a typ podstatných kritérií při výběru dovolené.

Dílčím cílem práce je zjistit, kolik volného času tráví rodina společně a jakým způsobem ho využívá.

3.2 Úkoly práce

- rešerše odborné literatury vztahující se k dané problematice;
- sestavení dotazníkového šetření;
- provedení předvýzkumu (pilotního výzkumu) – testování otázek a jejich srozumitelnost;
- úprava dotazníkového šetření;
- realizace výzkumného šetření na rodinách s dětmi do 18 let pomocí sociálních sítí;
- zpracování a vyhodnocení dat;
- stanovení závěru.

3.3 Výzkumné otázky

- Jaká jsou hlavní kritéria, dle kterých se rodiče rozhodují při výběru dovolené?
- Jaký druh dovolené rodiny preferují a kde ji stráví?

4 METODIKA

V této diplomové práci byla použita metoda kvantitativního výzkumu pomocí dotazníkového šetření. Kvantitativní výzkum jsem prováděla formou online dotazování. Dotazníkové šetření jsem vytvořila ve spolupráci s vedoucí diplomové práce. Pro sestavení elektronické verze, byly použité bezplatné nástroje Google Disk. Pokládala jsem za výhodu, že pomocí online dotazování můžu oslovit širší spektrum lidí. Při vyplňování dotazníkového šetření nejsou respondenti limitováni ani časem, ani dobou, kdy jej mohou vyplnit. Dalšími důvody bylo také zachování anonymity respondentů a v neposlední řadě rovněž časová hospodárnost. Jediné, co respondent musí mít, je libovolné zařízení s přístupem na internet a potřebnou URL adresu formuláře.

Vytvořené dotazníkové šetření bylo v předvýzkumné fázi (tzv. pilotní výzkum) nejprve otestován na 10 rodičích z řad mých známých a matčiny kolegyň v práci z důvodu správného pochopení výkladu otázek a jejich odpovědí. Po jeho vyplnění jsem s každým probrala jejich připomínky, které zaznamenala a následně zapracovala. Po úpravách a zkrácení konečné verze dotazníkového šetření na 16 uzavřených otázek a 1 otevřenou (viz. Příloha 1). Následně byl odkaz nasdílen do facebookových skupin rodičů s dětmi v jednotlivých městech. Názvy skupin byli např. „Maminky Brno a okolí“; „Maminky, tatínci, rodina“; „Maminky-Jesenicko“; „Šternberské maminky bez zbytečných pravidel“; „Maminka Praha 13“ apod. V těchto skupinách je mnoho rodičů, kteří mají malé děti a chodí si zde vyměňovat svoje zkušenosti z rodičovství.

Oslovila jsem rodiče ve skupinách z Brna, Prahy, Zlína a okolí, Prostějova, Šternberka, Jesenicka a pak dala i do skupin, které nebyli vymezené místem bydliště. Celkově jsem dotazníkové šetření umístila do 9 facebookových skupin. Rozeslala jsem ho zhruba 15 svým známým s dětmi, kteří oslovili ještě další rodiče.

Sběr dat probíhal od 1. 9. 2019 do 31. 3. 2020. Dotazníkové šetření bylo určeno pouze pro rodiče dětí do 18 let. Z lékařského hlediska je dítětem osoba od narození do dne, který předchází jeho 19. narozeninám.

Dotazník mi vyplnilo 205 rodičů. Z navracených dotazníků bylo pět špatně, nebo nevhodně vyplněných, a tak jsem celkově pro vyhodnocení použila data od 200 rodičů.

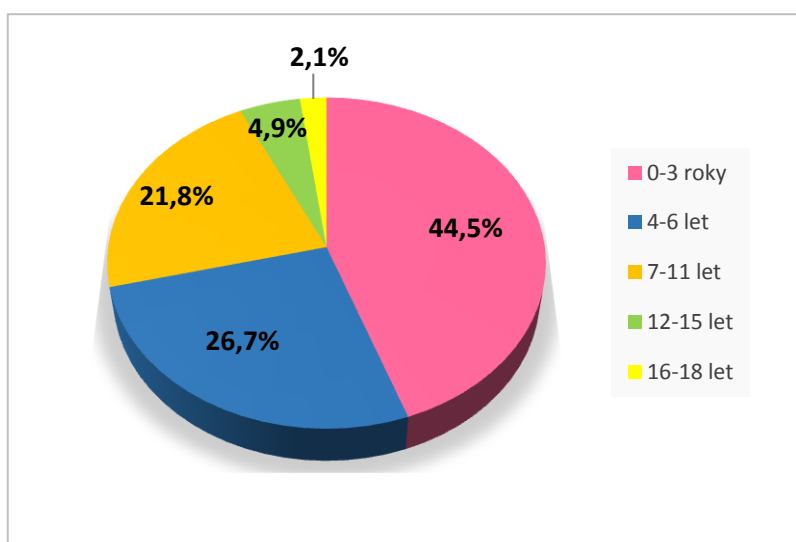
4.1 Zpracování a vyhodnocení získaných údajů

Na zpracování a vyhodnocování získaných údajů z dotazníkového šetření jsem použila matematicko-statistické zpracování s využitím počítačového programu Microsoft Excel 2016. Výsledky jsem si přepočítala, rozdělila a zapsala. Konečné hodnoty jsem vložila do přehledných grafů.

5 VÝSLEDKY

Dotazníkové šetření bylo určeno rodičům dětí a mládeže. Týkalo se zejména zjištění, jak rodiny tráví společný čas, zda jezdí na dovolenou spíše v České republice nebo do zahraničí, jaká kritéria jsou pro rodiče důležitá při cestování s dětmi a jestli si organizují dovolené sami nebo s pomocí cestovních kancelářů. Dotazník se skládal ze 17 otázek, a to 16 uzavřených a 1 otevřené otázky (viz. Příloha č. 1). V otázce č. 4, 5, 10, 12 měli rodiče možnost více odpovědí.

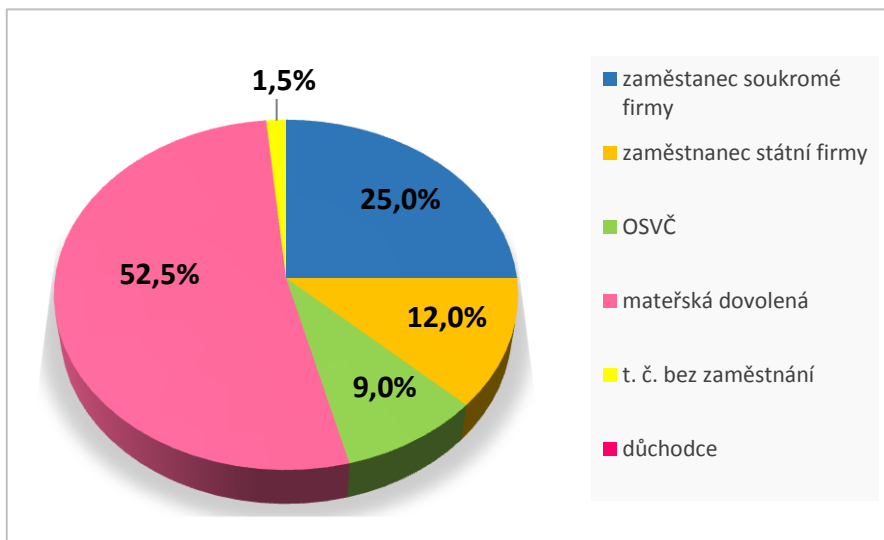
Otázka č. 1. Struktura rodin dle věku dětí

Obrázek 1. Struktura rodin dle věku dětí

Z výsledku dotazování vychází, že největší skupinu tvořily rodiny s dětmi do **6 let** a to **71,2 %**. Děti mladšího školního věku mělo **21,8 % rodin**. Z mnou oslovených rodičů mělo pouze **4,9 %** dětí ve věku 12-15 let a **2,1 %** vzorku tvořily rodiny s dětmi 16–18 let.

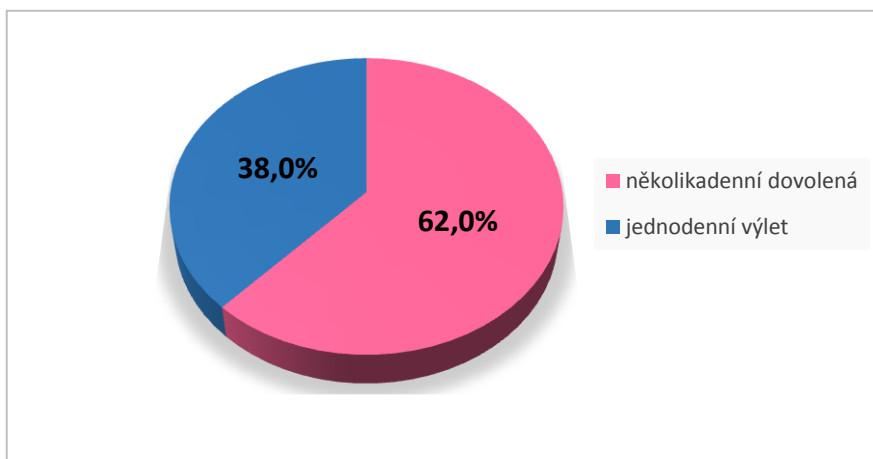
Otázka č. 2. Ekonomická aktivita rodičů

Obrázek 2. Ekonomická aktivita rodičů

Z oslovených rodičů tvořilo **52,5 %** matek na mateřské dovolené. Z toho vyplývá, tak jako v předchozí otázce, větší procentuální zastoupení dětí do 3 let. **37,0 %** respondentů tvořili **zaměstnanci**. V **9,0 %** se jednalo o **osoby samostatně výdělečně činné**. Pouze **1,5 %** oslovených byli **nezaměstnaní**.

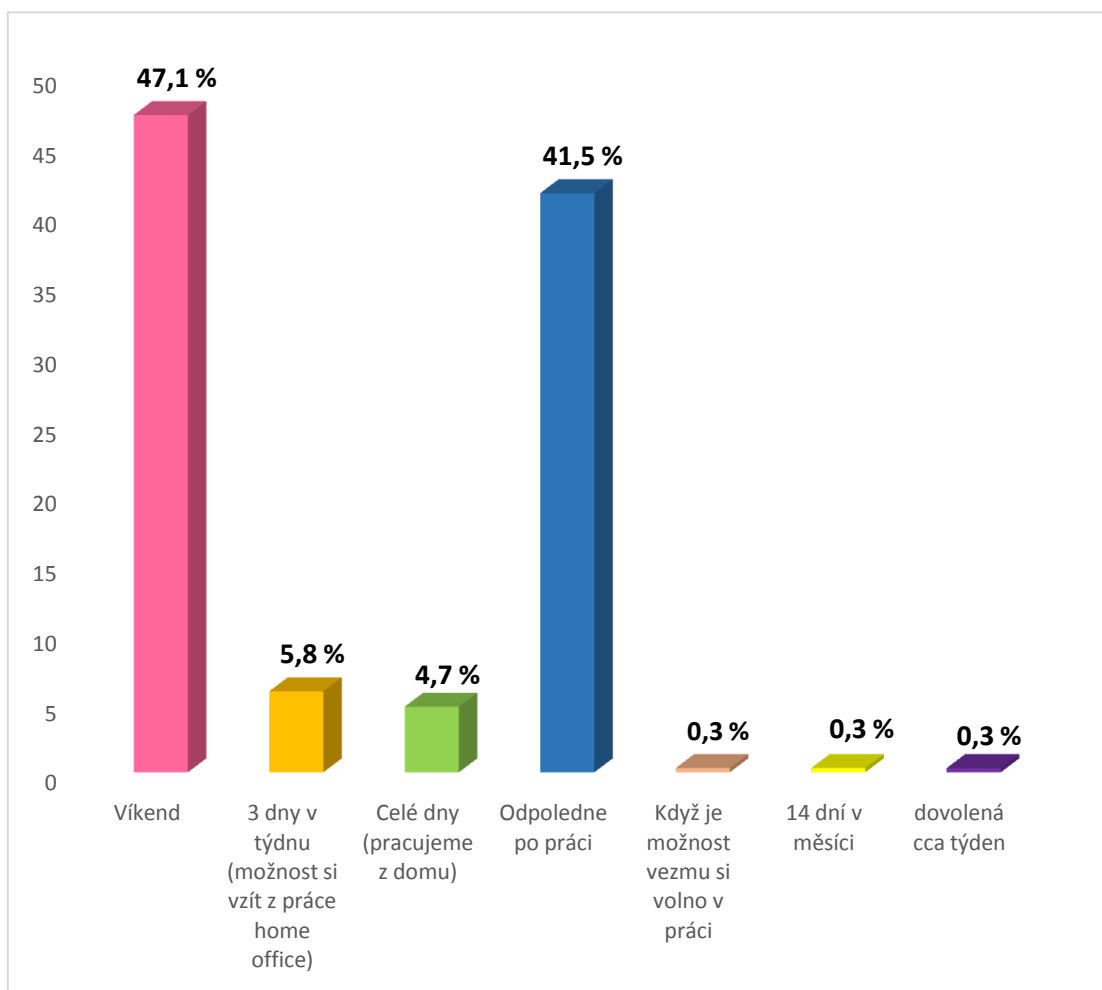
Otázka č. 3. Preference délky dovolené

Obrázek 3. Preference délky dovolené

Více jak polovina oslovených **preferuje několikadenní dovolenou (62,0 %)**. Pouze **38,0 %** upřednostňuje **kratší výlety**.

Otázka č. 4. Kolik času tráví společně celá rodina?

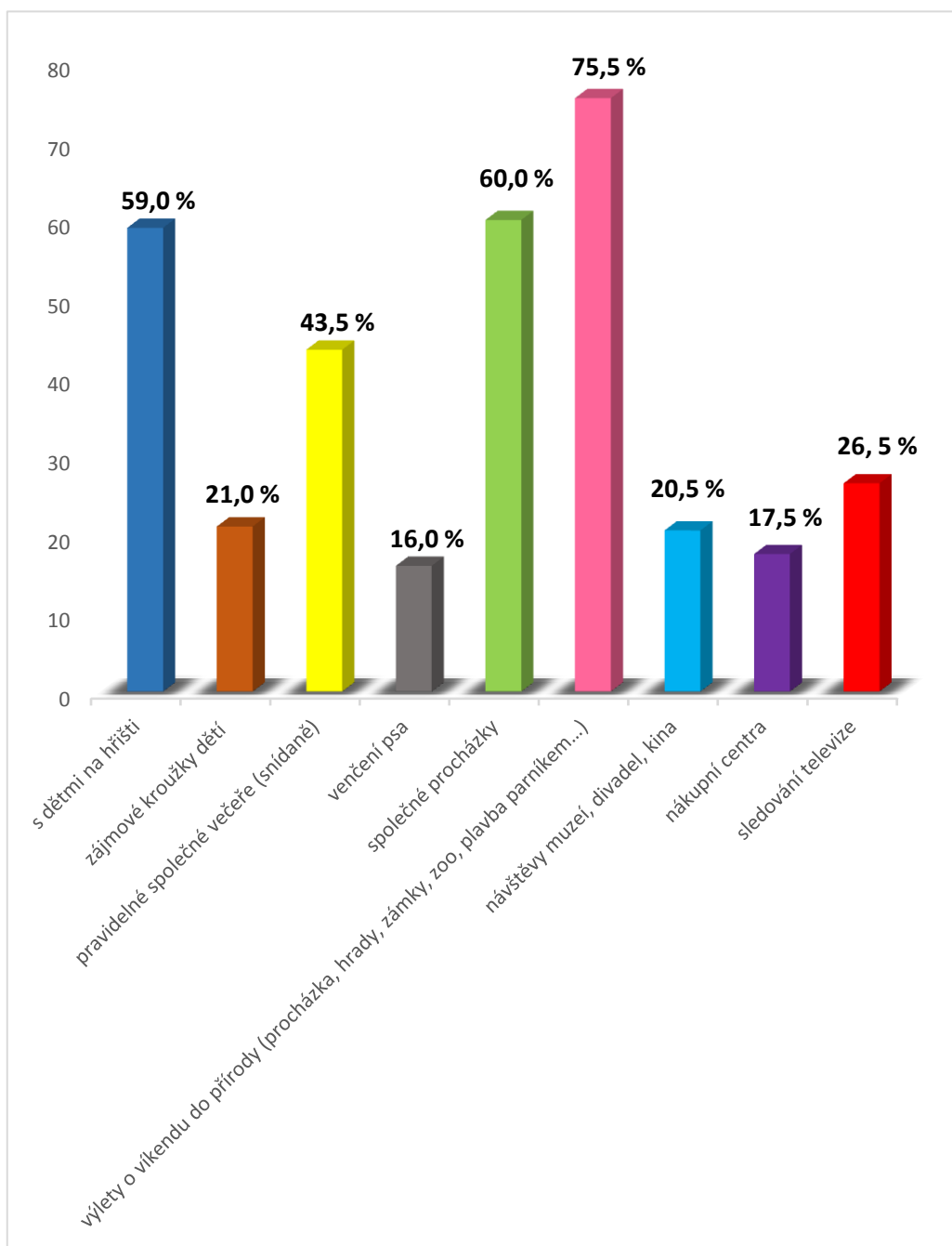

Obrázek 4. Trávení společného času

V této otázce měli dotazovaní možnost volby více možností.

Nejvíce **společného času tráví rodiny o víkendu (47,1 %)** a **odpoledne po práci (41,5 %)**. **5,8 % dotazovaných má možnost trávit s rodinou 3 dny v týdnu**, jelikož si mohou vzít tzv. **home office**. **4,7 % respondentů pracuje z domova**, proto mohou být s rodinou nepřetržitě.

Otázka č. 5. Využití volného času

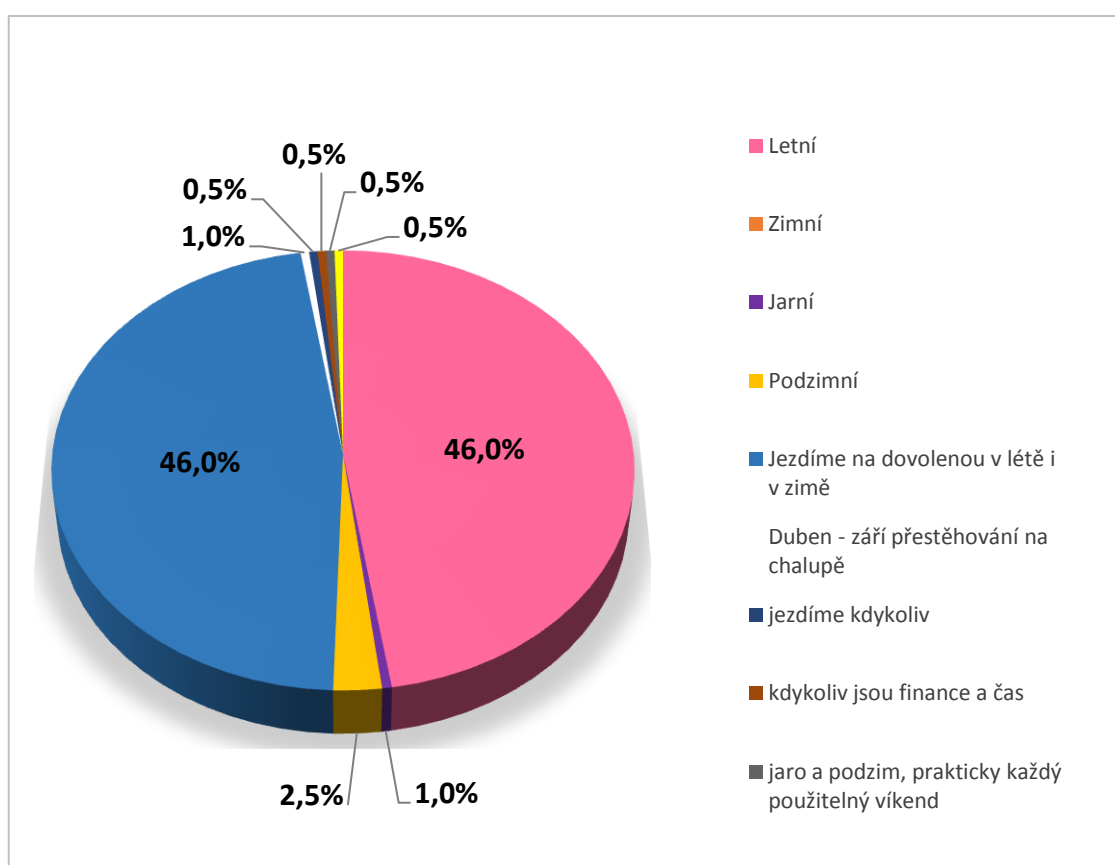
Obrázek 5. Využití společného času

Jako v předchozí otázce, měli dotazovaní možnost volby více možností.

Rodiny společný čas nejčastěji tráví **výlety v přírodě (75,5 %)**, **společnými procházkami (60,0 %)** a **návštěvou dětských hřišť (59,0 %)**. **43,5 %** rodin společně pravidelně snídá nebo večeří.

Společný čas využívá **26,5 % rodin ke sledování televize, 21,0 % považuje za společně strávený čas, že doprovází děti na kroužky**. Nebylo blíže specifikováno, jestli jde o čas strávený v autě, při doprovodu nebo zůstávají rodiče po celý trénink. **Návštěvou muzeí, divadel a kin tráví společný čas 20,5 % dotazovaných a 17,5 % využívá tento čas k návštěvě nákupních center**. Dále rodiny uváděly, že tráví společný volný čas běžnými činnostmi jako návštěvou prarodičů, úklidem domácnosti nebo společnými hrami.

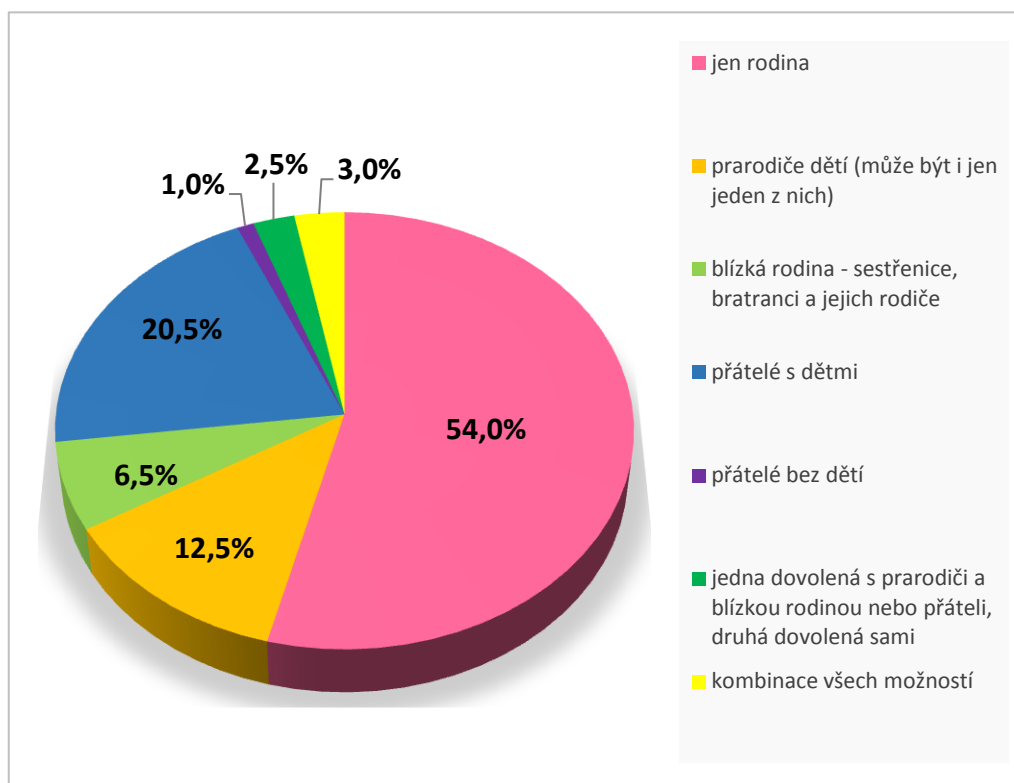
Otázka č. 6. Preference ročního období ve výběru dovolené

Obrázek 6. Preference ročního období ve výběru dovolené

Při výběru dovolené **upřednostňuje 46,0 % rodin letní dovolenou a 46,0 % jezdí na dovolenou v létě i v zimě**. **Podzimní dovolenou si vybírá pouze 2,5 % rodin**.

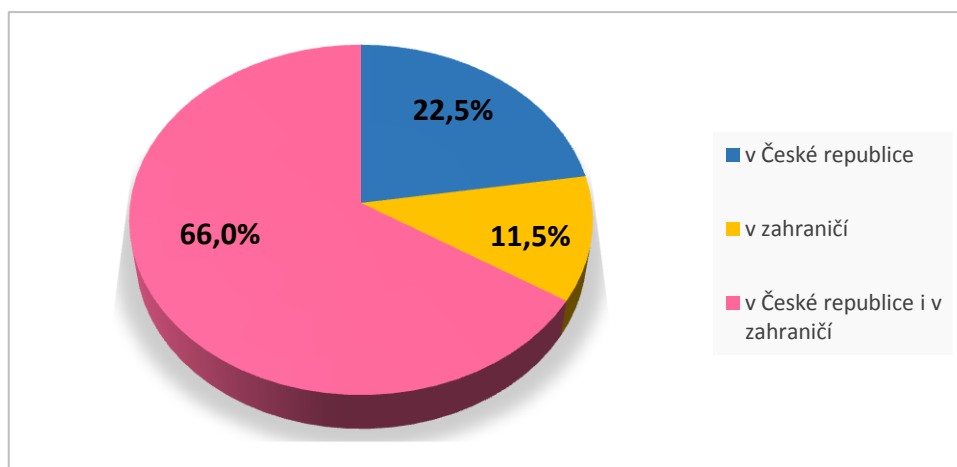
Otázka č. 7. S kým rodiny jezdí na dovolenou

Obrázek 7. S kým rodiny jezdí na dovolenou

Více jak polovina rodin (54,0 %) cestuje pouze v nejužším rodinném kruhu. S přáteli s dětmi jezdí na dovolenou 20,5 % rodin. 12,5 % bere na dovolenou prarodiče dětí a 6,5 % blízkou rodinu.

Otázka č. 8. Místo trávení dovolené

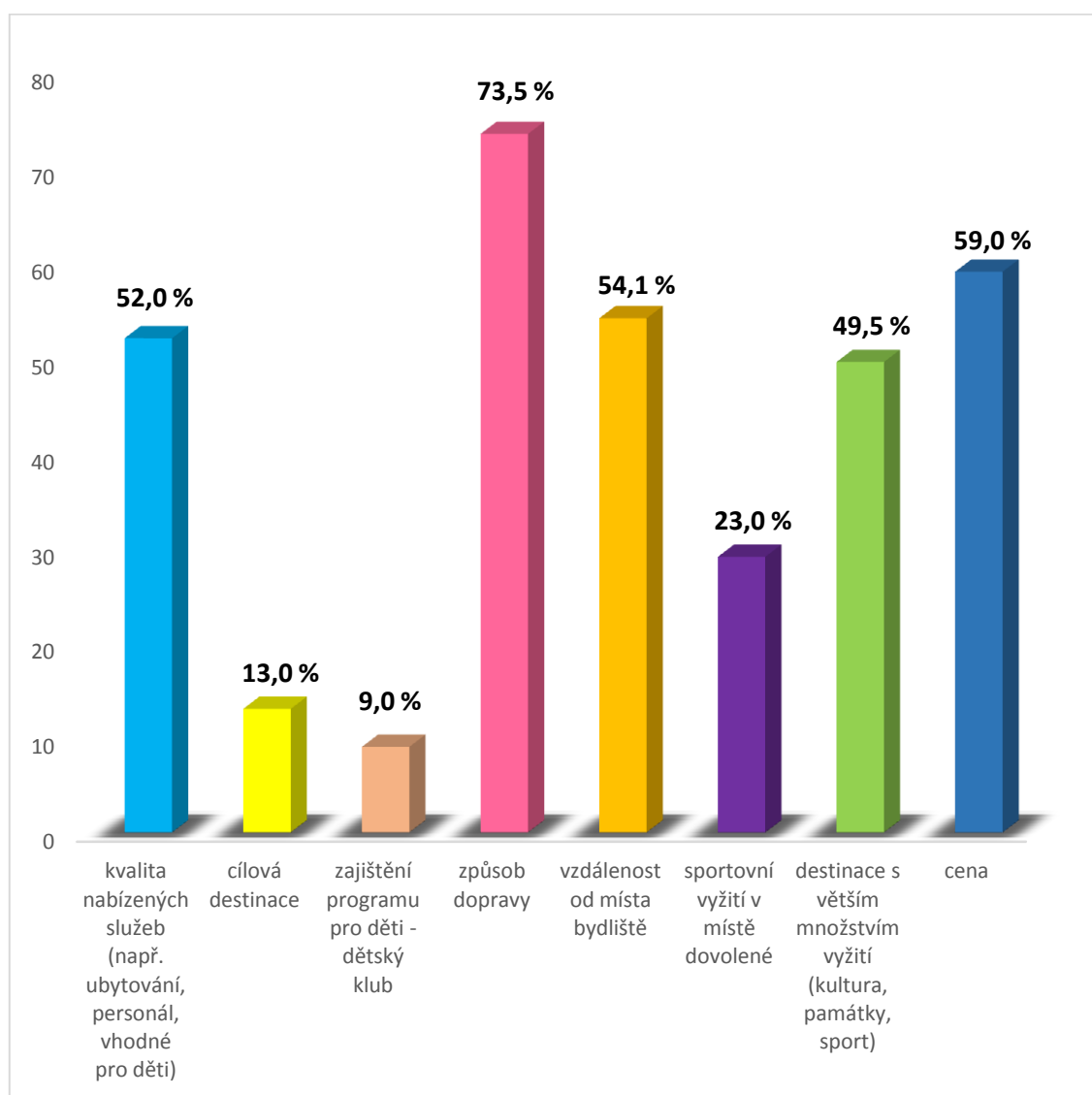

Obrázek 8. Místo trávení dovolené

Dovolenou tráví rodiny z **66,0 % v České republice i v zahraničí**. Většina rodin uvedla, že jezdí na jednu dovolenou do zahraničí např. k moři a další dovolené zůstávají v ČR. **22,5 % rodin preferuje dovolenou pouze v České republice** a **11,5 % jezdí jen do zahraničí**.

Otázka č. 9. Které kritérium nejvíce ovlivňuje výběr Vaší dovolené s dětmi?

V této otázce měli respondenti 8 kritérií. U každého z nich měli zaškrtnout, jak velkou má pro ně váhu. Měli na výběr z odpovědí typu: rozhodně ano, spíše ano, nezáleží, spíše ne, rozhodně ne. Souhrn výsledků je počítán z odpovědi **rozhodně ano** na dané kritérium.

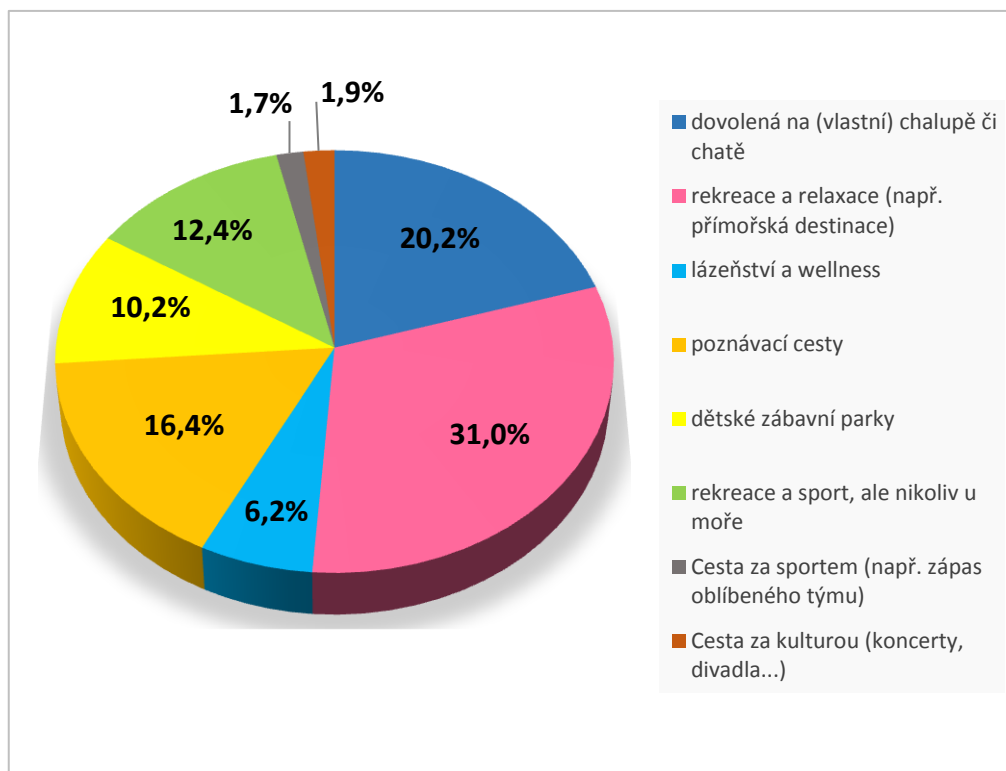

Obrázek 9. Vliv jednotlivých kritérií na výběr dovolené

Mezi hlavní kritérium, které rozhoduje při výběru dovolené je **způsob dopravy** (73,5 %). Za další důležitá kritéria považují rodiče **cenu** (59,0 %), vzdálenost od místa bydliště (54,1 %), **kvalitu nabízených služeb** (52,0 %) a **destinaci s větším množstvím vyžití** (49,5 %).

Za nejméně důležité považují rodiče sportovní vyžití v místě dovolené (23,0 %), zajištění programu pro děti (9,0 %) a cílovou destinaci (13,0 %).

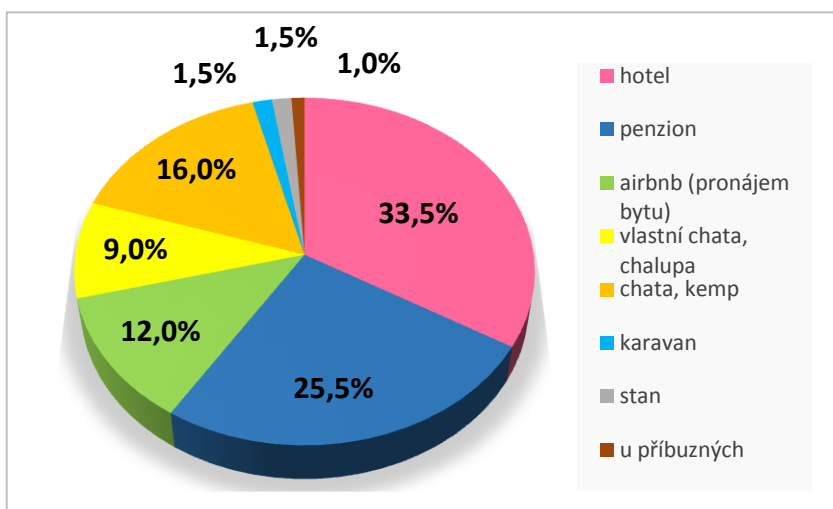
Otázka č. 10. Typ dovolené s dětmi

Obrázek 10. Typ dovolené s dětmi

Na otázku o typu dovolené preferuje **31,0 % rodičů rekreaci u moře, zatímco 20,2 % dává přednost dovolené na chalupě. 16,4 % rodičů se s dětmi vydává na poznávací cesty. Pouze 10,2 % rodičů láká s dětmi cestovat za návštěvou zábavních parků.**

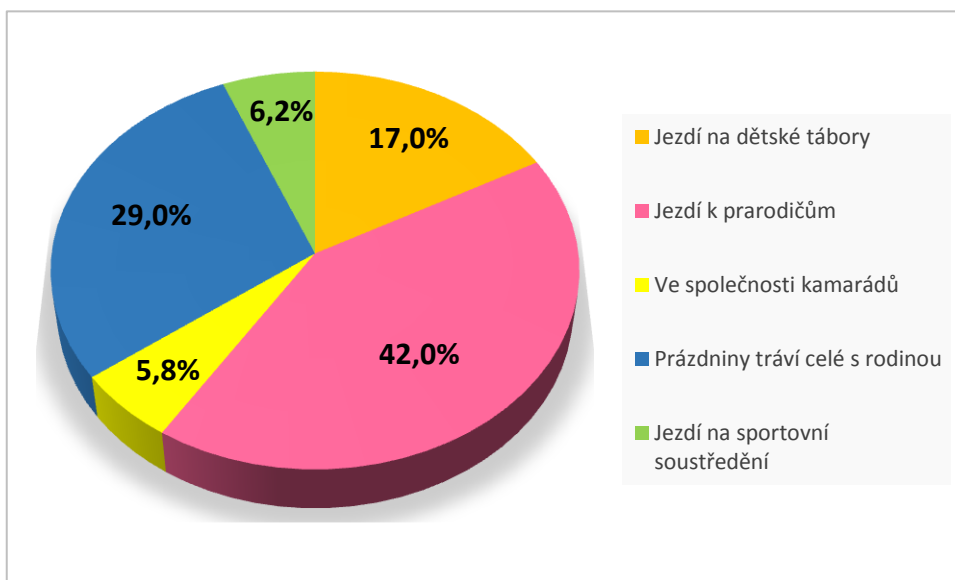
Otázka č. 11. Výběr ubytovacího zařízení na dovolené

Obrázek 11. Ubytovací zařízení

Rodiny se nejčastěji na dovolené **ubytují v hotelu (33,5 %)** nebo v **penzionu (25,5 %)**. **Chatu** k ubytování volí **16,0 %** a **12,0 %** si **pronajímá ubytování přes Airbnb**.

Otázka č. 12. Prázdniny dětí

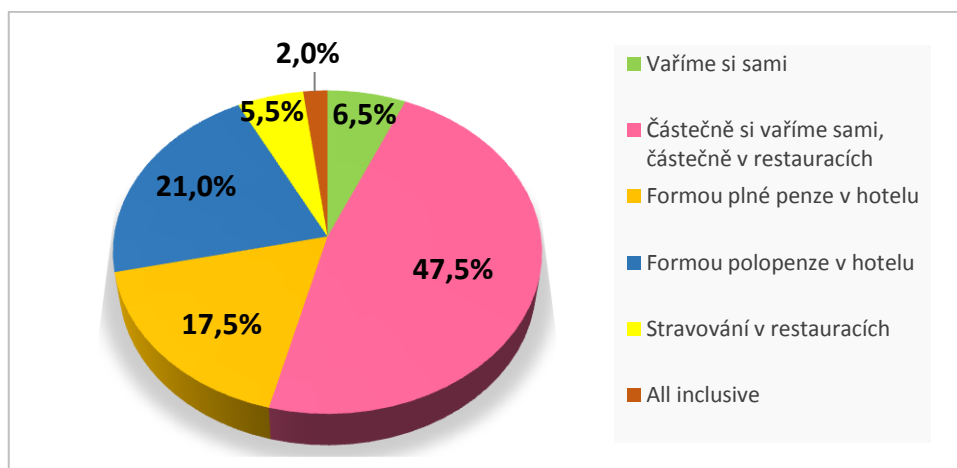
Obrázek 12. Prázdniny dětí

Při této otázce mohli respondenti zvolit více možností.

42,0 % respondentů dává děti na prázdniny k prarodičům a 29,0 % respondentů uvedlo, že děti tráví celé prázdniny společně s rodinou. Na dětské tábory posílá děti pouze 17,0 % rodičů.

V minimálním počtu uváděli rodiče, že děti tráví prázdniny ve školce, na příměstských táborech, na jazykových nebo zahraničních pobytech nebo ve společnosti kamarádů.

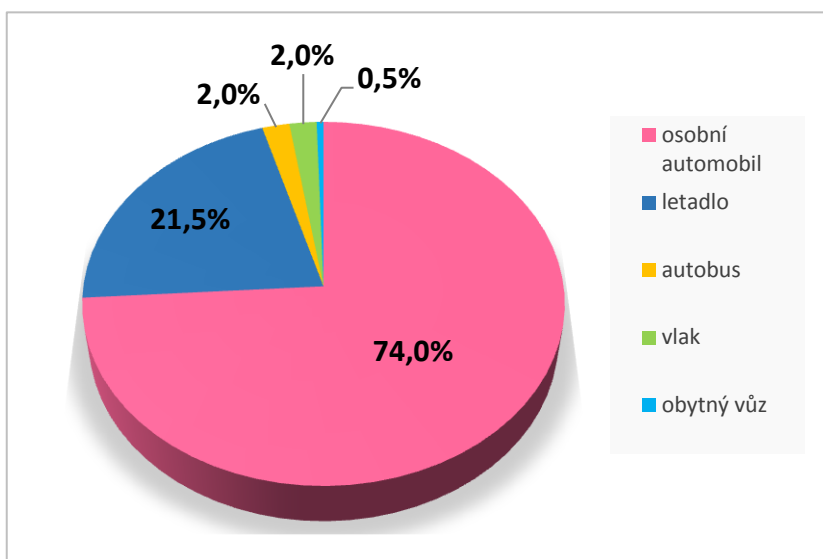
Otázka č. 13. Stravování na dovolené

Obrázek 13. Stravování

Rodiny se na dovolené nejčastěji stravují **částečně v restauracích a částečně si vaří sami (47,5 %)**. **Polopenzi v hotelu volí 21,0 % a plnou penzi 17,5 % rodičů.** Jen **2,0 % si vybírá stravování All inclusive.**

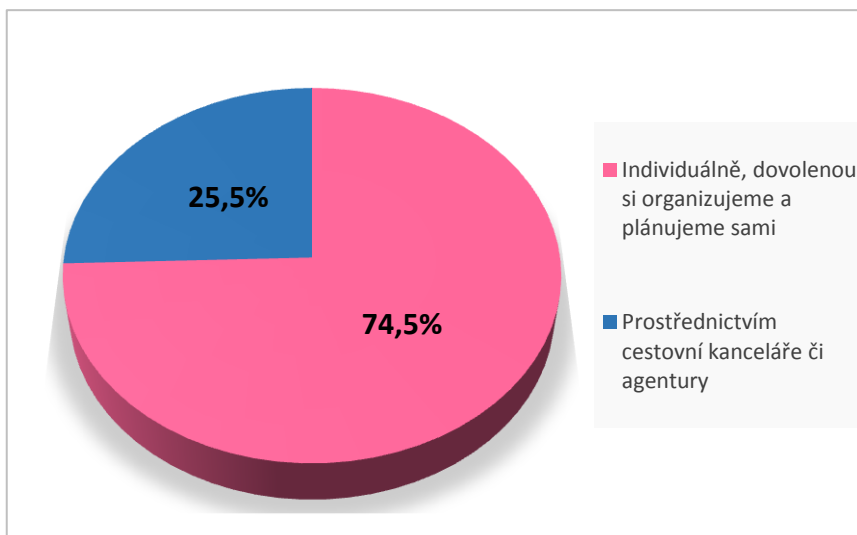
Otázka č. 14. Způsob dopravy na rodinnou dovolenou

Obrázek 14. Způsob dopravy

Nejčastějším dopravním prostředkem, který rodiny s dětmi využívají během svých cest je auto (74,0 %). Letadlem cestuje 21,5 % oslovených rodičů.

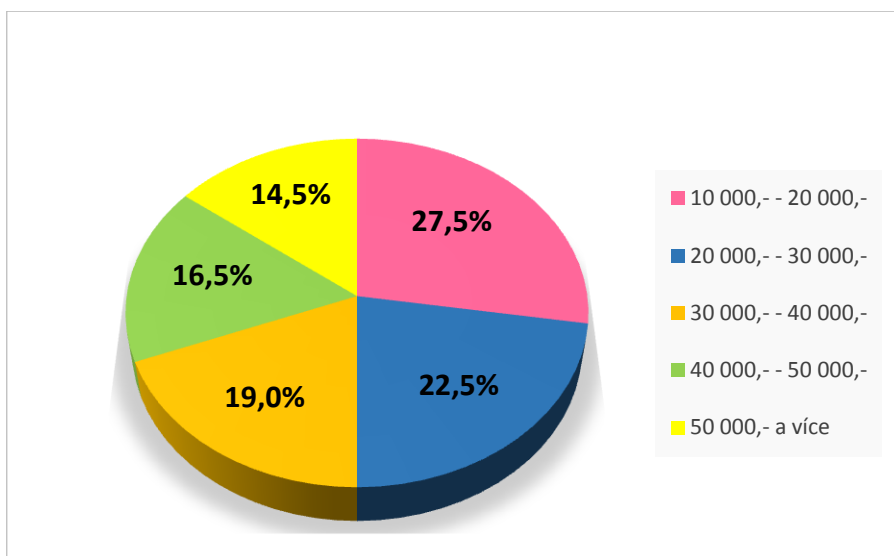
Otázka č. 15. Organizace dovolené

Obrázek 15. Organizace dovolené

74,5 % rodičů si plánuje dovolenou samostatně. Jen 25,5 % rodin nechává organizování jejich dovolené na cestovní kanceláři.

Otázka č. 16. Finance rodiny za dovolenou

Obrázek 16. Finance

Rodiny jsou ochotny za dovolenou utratit z **27,5 % (10 000,- - 20 000,-)**, **22,5 % (20 000,- - 30 000,-)** a **19,0 %** rodin (**30 000,- - 40 000,-**). **Do 50 000,-** za dovolenou **utrácí 16,5 %** rodin. **Více jak 50 000,-** za dovolenou **zaplatí 14,5 %** z dotazovaných rodičů.

Otázka č. 17. Jak si Vaše rodina představuje společnou dovolenou, vzhledem k věku a zájmům Vašich dětí?

V této otázce měli rodiče, možnost popsat jejich představy o společné dovolené. Jednalo se o otevřenou a nepovinnou otázku. **Odpovědělo 138 rodičů.** Uvedu zde několik vybraných odpovědí, z kterých je patrné, že odpovědi jsou si velice podobné.

- Vzhledem k věkovému rozdílu dětí je třeba vše – ubytování v přírodě se zahradou. Výlety do přírody, ale i kulturní památky, výstavy a aquaparky;
- Naše dítě je ještě mimčo, takže zatím nejezdíme nikam moc daleko, jen po sousedních státech. Snažíme se, abychom si to pochopitelně užili i my rodiče. Pro mě osobně je dovolená kdekoliv, kde budou místo mě vařit a uklízet;

- V podstatě jedno kde, ale abychom byli pospolu, na čerstvé vzduchu, žádný stres a trávili čas společnými aktivitami, poznávání nových míst. Nic neřešit a neplánovat;
- Vhodné pro kojence (čisté teplé podlahy uvnitř a čistý trávník venku). Dobře vybavené dětské hřiště v těsné blízkosti ubytování. Alespoň 2 místnosti k ubytování. Blízko dostupné další atrakce (zámky, zoo atd.);
- Co největší vyžití pro děti, dobré ubytování, dobré jídlo. Nevyužíváme animační programy – děti jsou nejspokojenější s námi rodiči. Zabavíme se sami;
- Aby si dovolenou užili děti i rodiče. Nezáleží na destinaci, ale na tom, co na dovolené poznáme a zažijeme. Snažíme se, aby děti poznaly i něco jiného než luxus hotelu;
- Relax s vyžitím pro děti, ideálně s partou kamarádů s dětmi, Tento model se nám zatím osvědčil nejvíce;
- Vybírám destinaci i ubytování s ohledem na naše malé dítě. Volím penziony nebo apartmány s plným vybavením (koupelna, kuchyně se spotřebiči, potřeby pro dítě, dětský koutek, hřiště, zvířátka...). V okolí nějaké atrakce pro děti, aby bylo dítě, jak zabavit a bylo hlavně ono spokojené. K tomu krásná příroda na procházky, nějaké památky (hrady, zámky);
- Prioritou je trávit co nejvíce času v přírodě – les, výlety, v létě možnost koupání, cyklostezky. Na výletech do měst máme rádi přírodní parky, různé mini zoo, popřípadě jiné aktivity pro děti, které z nás ale „netahají“ peníze;
- V klidném prostředí, soukromí a blízko nějakého vyžití pro děti. Krásná příroda. Možnost nějakých výletů do okolí;
- Vzhledem k věku dětí je prioritou čas strávený spolu, kdy je o vše postaráno a můžeme se věnovat jen dětem a sobě;

Z těchto odpovědí vyplývá, že rodinám nezáleží na tom, kde svou dovolenou tráví. Neupřednostňují žádnou destinaci, hlavní je pro ně změna místa. Záleží jim hlavně, aby byli spolu, nemuseli nic řešit a bylo o ně postaráno. S dětmi vyrazí spíše do okolních států v dojezdové vzdálenosti autem. Pro své dovolené volí klidnější prostředí, v blízkosti přírody a možností výletů do okolí. Velmi důležité je pro rodiče mít v blízkosti jejich ubytování vyžití vhodné pro děti jejich věku (např. dobře vybavené hřiště).

Velkou důležitost přikládají vybavení v místě pobytu – jako potřeby pro dítě, čisté podlahy, koupelna, apartmán se spotřebiči, dětský koutek, hřiště apod. Rodiče v zásadě nevyužívají animátorského programu (dětské kluby) ani nenavštěvují známé zábavní parky pro děti s množstvím lidí. Zabaví se sami a děti jsou nejspokojenější právě s rodiči.

6 DISKUZE

Cílem diplomové práce bylo zjistit pomocí dotazníkového šetření preference při cestování rodin s dětmi. Tato část práce povede k zamyšlení nad získanými poznatky, které osobně považují za nejdůležitější, nebo případně nejzajímavější. Výzkumný soubor činil 200 respondentů s dětmi do 18 let. Podstatnou část souboru tvořily rodiny s dětmi předškolního věku a matkami na mateřské dovolené. Z toho lze říci, že výsledky a preference se vztahují spíše na rodiny s mladšími dětmi.

V otázce důležitosti kritérií při výběru dovolené jsem došla k zajímavému zjištění. Překvapující bylo, že i přesto, že 52,5 % dotazovaných tvořily matky na mateřské dovolené, které řadíme do skupiny s nižšími příjmy, nebyla hlavním kritériem cena, jak jsem předpokládala, ale způsob dopravy (73,5 %). Dle výsledků byla ekonomická aktivita dotazovaných rozdělena téměř rovnoměrně. Pracující část tvořilo 46,0 % respondentů, matky na mateřské 52,5 %, tak i pro polovinu rodin (59,0 %) byla při výběru dovolené rozhodující cena.

Ve studii od Li, Xu & Chen (2020), kde zkoumaly prázdninové zážitky dětí ve věku 0-4 let z pohledů rodičů, se rodiny také řídili určitými pravidly při výběru destinace a místa pro trávení dovolené jako v našem výzkumu. V této studii se jako hlavní důvody ukázaly vzdálenost cíle od domova, předchozí zkušenosti, znalosti rodičů a vybavenost zařízení v destinaci. Nejčastějším zmiňovaným pravidlem byla vzdálenost od domova. Je zajímavé, že v této studii rodiče při vyprávění na svém blogu vůbec nezmiňovali jako kritérium cenu. V mém výzkumu, byla vzdálenost od domova až třetím důležitým kritériem pro 54,1 % rodičů. Je pochopitelné, že i tak je pro více jak polovinu oslovených důležitá vzdálenost od domova, protože nejčastějším způsobem dopravy, což bylo hlavním kritériem rodičů, byl vybrán osobní automobil.

Pokud máme porovnat výsledky našeho výzkumu s jinými již proběhlými studiemi, můžeme konstatovat, že výsledky průzkumu agentury Stem/Mark (2007) se s naším šetřením shodují v tom, že většina českých rodičů s dětmi ve školním a předškolním věku se věnuje téměř každý víkend rodině (v našem výzkumu konkrétně 47,1 %, odpoledne po práci pak 41,5 %), přičemž více než polovina rodin považuje za ideální strávit společný volný čas aktivně.

Na základě toho, že rodiče s dětmi chtějí společný čas trávit převážně aktivně, je zajímavé, že v otázce kritéria důležitosti sportovního vyžití v místě dovolené vycházely výsledné odpovědi pro (rozhodně ano, spíše ano, nezáleží, spíše ne, rozhodně ne) rovnoměrně.

Pouze pro 9,0 % rodičů bylo rozhodujícím kritériem zajištění programu pro děti. Z tohoto vyplývá, že většina rodičů si zajišťuje v místě dovolené program dle svých představ a možností. Tato skutečnost je pochopitelná i vzhledem k převažující věkové struktuře dětí do 6 let. Tento fakt potvrdili rodiče i v otevřené otázce, kde uvedli, že děti jsou nejspokojenější s rodiči a služeb animátorského programu nevyužívají.

Pro rodiny s dětmi nebyla důležitá cílová destinace, ale dovolenou vnímají jako ideální příležitost, aby se rodina mohla věnovat pouze sobě. S dětmi vyráží spíše do okolních států v dojezdové vzdálenosti autem. Pro své dovolené volí klidnější prostředí, v blízkosti přírody a možností výletů do okolí. Toto zjištění je tedy plně v souladu s teoretickými předpoklady, neboť „rodiny s dětmi preferují nekomplikované cesty do méně vzdálených destinací“ (Kolektiv autorů KCR VŠE CR, 2008, 36). A také, že předškolní děti se snadno nudí, a proto se doporučují kratší cesty. Kromě toho by bezpečnost měla být nejvyšší prioritou (Carr, 2011). Toto jejich chování je samozřejmě logické, neboť cestování s dětmi je bezesporu mnohem náročnější než cestování samotného páru.

Co se týká limitů této práce, jedním z nich bylo, že jsem mohla k internetovému dotazování oslovit i pomocí osobního dotazování větší množství rodin s dětmi v různých centrech pro rodiny. Lépe formulovat některé otázky v dotazníkovém šetření a doplnit o otázku pohlaví respondenta, jelikož uvádím, že se jednalo převážně o matky na mateřské dovolené, ale nevím, zda i ti co byli OSVČ, zaměstnaní apod. byli ženy nebo muži. Mohla bych pak říci, že se jedná z větší části o preferenci matek či otců na pohled dovolené s dětmi. Za další limit práce pokládám v otázce preference místa trávení dovolené. Varianta odpovědi v České republice i zahraničí mohla přinést zkreslení. Jelikož ve výsledku nám to sice říká, že rodiny jezdí (možná) na dvě dovolené – doma i za hranice, ale jak by to dopadlo, když by se 66,0 % respondentů mělo rozhodnout pro jednu z variant. Vyhrála by ČR nebo cizina? To z mého výzkumu nemůžeme říci.

Výsledky práce by dopadly určitě jinak, kdyby samotnými respondenty byly děti.

7 ZÁVĚRY

Ve své diplomové práci, jsem se zabývala zjištěním, co preferovali z hlediska služeb, destinací, motivů a podstatných kritérií rodiny s dětmi během svých cest. Dotazníkové šetření bylo zaměřené na rodiče dětí do 18 let. Dle nasbíraných dat je patrné, že jde převážně o preference rodičů při cestování s předškolními dětmi.

Z výsledku dotazníkového šetření vyplývá, že českou rodinu tvoří rodiče a 1 nebo 2 děti předškolního věku. Otec je zaměstnaný a matka s dětmi na mateřské dovolené.

Záleží jim hlavně na tom, aby spolu strávili čas. Nejvíce společného času tráví rodiny o víkendu (47,1 %) a odpoledne po práci (41,5 %). Rádi chodí na výlety do přírody, společné procházky a hrát si s dětmi na hřiště. Upřednostňují individuální několikadenní dovolené jen v nejužším rodinném kruhu, případně s přáteli a jejich dětmi.

Rodiče na dovolené s dětmi hledají odpočinek, relaxaci a možnost trávit tak více času pohromadě. Mají rádi, když je o ně na dovolené postaráno a mohou se věnovat jen sami sobě. Neupřednostňují striktně dovolenou v zimě či létě. Na dovolenou vyráží celoročně a tráví ji jak v České republice, tak v zahraničí. Většinou jezdí jednou ročně na dovolenou do zahraničí, následující dovolené objevují krásy České republiky. Rodiny nepreferují žádnou konkrétní destinaci, záleží jim hlavně na určitých kritériích. Při výběru dovolené záleží rodičům hlavně na způsobu dopravy (73,5 %), ceně (59,0 %), vzdálenosti od místa bydliště (54,1 %) a kvalitě nabízených služeb (52,0 %). Je to pochopitelné, protože rodiče vybírají dovolenou s ohledem na potřeby dítěte, jakými jsou např. dětská postýlka, stolička, dětský koutek apod. v místě ubytování. Je pro ně důležité mít v blízkosti ubytování atraktivitu vhodnou pro děti, jelikož služeb animátorských programů spíše nevyužívají a zabaví si své děti sami. Z hlediska toho, že na dovolenou rodiny jezdí primárně autem (74,0 %), je pro ně způsob dopravy a vzdálenost velmi podstatná. S malým dítětem při cestování autem je důležité upřednostnit kratší vzdálenost a možnost se při jakékoliv komplikaci vrátit z dovolené co nejrychleji domů. Je to dáno také nutností vozit větší množství často objemných věcí a možnost kdykoliv zastavit během cesty. I proto s dětmi vyráží spíše do okolních států v dojezdové vzdálenosti autem.

Cena je pro rodinu důležitá hlavně z důvodu toho, že v rodině bývá nejčastěji jenom jeden stálý příjem v situaci, kdy je žena na mateřské dovolené. Rodina je ochotna za dovolenou zaplatit v průměru od 10 000,- do 30 000,-. Nejčastěji jezdí relaxovat do přímořských destinací do hotelu a jako další dovolenou volí na chatě. Upřednostňují klidnější místa před turisticky známými. Děti tráví prázdniny vzhledem k jejich věku hlavně s rodiči, případně u prarodičů.

Domnívám se, že tímto byl splněn hlavní i dílčí cíl mé diplomové práce.

8 SOUHRN

Rodiče, kteří cestují se svými dětmi, rozvíjejí a podporují rodinný cestovní ruch. Upevňují tak rodinu a její vztahy, což je v životě jedna z nejdůležitějších věcí. Vytváří v dětech, jako budoucích cestovatelích touhu po poznávání nových lidí, krajů, zvyklostí a přírodních krás.

V této práci jsem zjišťovala, jaká hlediska-preference v oblasti cestování jsou pro rodiny s dětmi důležitá. Mezi hlediska patřil výběr služeb, destinace, motivace rodin a typ podstatných kritérií při výběru dovolené. Dílčím cílem práce bylo určit, kolik času tráví rodina společně a jakým způsobem ho využívá. Abych těchto cílů mohla dosáhnout, bylo třeba znát teoretické poznatky k danému tématu.

V teoretické části bylo definováno dítě a rodina z různých úhlů pohledu, základní pojmy z oblasti cestovního ruchu a důležité podmínky pro cestování rodin s dětmi. Vyjmenovala jsem i některé specializované cestovní kanceláře a dětské kluby známých cestovních kanceláří.

Jak již bylo zmíněno, praktická část byla věnována kvantitativnímu průzkumu, který byl proveden formou elektronického dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření bylo cíleno pouze na rodiče dětí do 18 let. Jelikož z lékařského hlediska je dítětem osoba od narození do dne, který předchází jeho 19. narozeninám. Bylo nasbíráno 205 odpovědí, ale z navrácených dotazníků bylo pět špatně nebo nevhodně vyplněných. Celkově jsem tedy pro vyhodnocení použila data od 200 rodičů.

Z výsledků šetření bylo mimo jiné patrné, že pro rodiny byl zásadní společně strávený čas bez ohledu na destinaci. Pro rodiče bylo důležitým kritériem způsob dopravy i klidné prostředí s možnostmi vyžití v rámci rodinných aktivit.

9 SUMMARY

Parents who travel with their children develop and support family tourism. They are strengthening their bonds with each other which is some of the most important things in everyday life. They create a desire in their children as future travellers to meet new people and experience different cultures, habits and nature beauty.

This thesis is to determine which travel aspects are important for families with children. Aspects include variety of services, destination, motivation of families and type of essential criteria when choosing a vacation. The secondary purpose is to find out, how much time family spends together and how they spend their time.

Child and family from different points of view was defined in the theoretical part alongside tourism fundamentals and important travel conditions. In this part, I did also name some specialized travel agencies and children's clubs from well-known travel agencies.

As already mentioned, practical part was dedicated to quantitative survey which was executed in the form of an electronic questionnaire survey. Questionnaire survey was aimed only at parents with children at the age of 18 and lower. From a medical point of view child is a person from the time it is born until 19th birthday. In total, 205 responses were collected however five of them have been wrongly or inappropriately filled. Therefore, I used data from 200 parents for the final evaluation.

The results of the survey showed, among other things, that it was essential for families to spend the time together regardless of destination. An important criterion for parents was the way of transportation as well as a quiet environment with a possibility of a family activity enjoyment.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Alexandria. (2019). *Karcoolčiny dětské kluby*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.alexandria.cz/detske-kluby>
- Alexandria. (2019). *Klubové hotely Alexandria*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.alexandria.cz/klubove-hotely-animace>
- Baby friendly certificate. (2020). *Co je „baby friendly“*. Retrieved 10. 2. 2020 from World Wide Web: <http://www.babyfriendlycertificate.cz/babyfriendly/>
- Baby friendly hotel. (2020). *Pravidla pro zařazení do katalogu*. Retrieved 10. 2. 2020 from World Wide Web: <http://baby-friendly-hotel.cz/kontakt/pravidla-pro-zarazeni-do-katalogu/>
- Bavi. (2020). *O firmě*. Retrieved 1. 4. 2020 from World Wide Web: <https://www.bavi.cz/o-firme.html>
- Beránek, J., & kolektiv. (2013). *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: Mag Consulting.
- Blue Style. (2020). *Croco Camp*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.blue-style.cz/croco-camp/>
- Blue Style. (2020). *Croco club*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.blue-style.cz/croco-club/>
- Carr, N. (2011). *Children's and families' holiday experiences*. Londýn: Routledge.
- Condor Ferries. (2020). *Family travel statistics 2020*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.condorferries.co.uk/family-travel-statistics>
- Čáp, J., Čechová, V., & Rozsypalová, M. (2002). *Psychologie*. (4th ed.). Praha: H&H.
- Čedok. (2020). *Dětský klub*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.cedok.cz/detsky-klub/>
- Čech, J. (1998). *Malá encyklopedie cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis.
- České dráhy. (2020). *Jízdenky pro děti*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.cd.cz/typy-jizdenek/pro-deti/po-cr/default.htm>

- České dráhy. (2020). *Služby v dálkových vlacích vyšší kvality*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.cd.cz/nase-vlakery/rx-a-ex/bmz-229/-25666/>
- DDM Třebíč. (2020). *Naše činnosti*. Retrieved 30. 3. 2020 from World Wide Web: <http://www.ddmtrebic.cz/nase-cinnosti.html>
- Děti bez hranic. (2015). *Tábory pro rodiče s dětmi*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.detibezhranic.cz/tabory-pro-rodice-s-detmi/>
- Drobná, D., & Morávková, E. (2004). *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna.
- Eximtours. (2020). *Mango club*. Retrieved 6. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.eximtours.cz/mango-club>
- Family travel consulting. (2020). *20 new and familiar trends in family travel*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://myfamilytravels.com/new-and-familiar-trends-in-family-travel/>
- Firotour. (2020). *Dětský klub Firáček*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: https://www.firotour.cz/zajezdy/detsky-klub-firacek/?odjezd_od=1.7.2020&prijezd_do=31.8.2020
- Fischer. (2020). *Dětské kluby Funtazie*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.fischer.cz/dovolena-animacni-kluby>
- Fischer. (2020). *Přehled hotelů s dětským klubem Funtazie*. Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.fischer.cz/dovolena-animacni-kluby/hotely-funtazie>
- Foret, M., Doležal, M., Doležalová, K., & Škapa, R. (2004). *Marketing*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta.
- Francová, E. (2003). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.
- Hartl, P. (1993). *Psychologický slovník*. Praha: Jiří Budka.
- Hesková, M., & kolektiv. (2011). *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna.

- Hörl, G. (2007). *Definition Familotel - Kinderhotel – Familienhotel*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <http://familienhotel.blogspot.com/>
- Indrová, J., & kolektiv. (2004). *Cestovní ruch I*. Praha: Nakladatelství Oeconomica.
- Indrová, J., & kolektiv. (2009). *Cestovní ruch (základy)*. Praha: Oeconomica.
- Jakubíková, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu*. (2nd ed.). Praha: Grada.
- Kolektiv autorů Katedry cestovního ruchu VŠE v Praze. (2008). *Cestovní ruch pro všechny*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing.
- Kotíková, H., & Schwartzhoffová, E. (2014). *Cestovní ruch a rekreace – Organizace, řízení a marketing v destinaci*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kotíková, H., & Schwartzhoffová, E. (2017). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kraus, B. (1999). *Sociální aspekty výchovy*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Kraus, B. (2008). *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, s.r.o.
- Leo express. (2020). *Dětem, studentům a seniorům vracíme projeté jízdné*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.leoexpress.com/cs/nase-sluzby/jizdenky-a-tarify/slevy-75-procent-deti-studenti-seniori>
- Letuška. (2020). *Jak s dětmi cestovat letadlem*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: https://www.letuska.cz/magazin/archiv/text_jak-s-detmi-cestovat-letadlem
- Li, M., Xu, W., & Chen, Y. (2020). Young children's vacation experience: Through the eyes of parents. *Tourism Management Perspectives*, 33. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2019.100586>
- Linderová, I., Jandáčková, M., & Macková, L. (2013). Požadavky seniorov na služby cestovního ruchu v České republice. *Ekonomická revue cestovního ruchu*, 46(3), 141-153.
- Linderová, I. (2015). *Cestovní ruch teoretická a právní východiska*. Praha: Idea servis.

- Linderová, I., & Hrdinová, A. (2018). Rodinný cestovní ruch – Případová studie města Telč. *Studia turistica*, 9(3), 41-53.
- Lochmannová, A. (2015). *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media s. r. o.
- Machová, J. (2008). *Biologie člověka pro učitele*. Praha: Karolinum.
- Matoušek, O. (2003). *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, s. r. o.
- Indrová, J., & kolektiv. (2009). *Cestovní ruch (základy)*. Praha: Nakladatelství Oeconomica.
- Our Whole Village. (2019). *Family Travel Trends 2019: Can We Agree on These New Year's Resolutions?* Retrieved 5. 2. 2020 from World Wide Web: <https://ourwholevillage.com/family-travel-trends-2019-can-we-agree-on-these-new-years-resolutions/>
- Palátková, M. (2006). *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing.
- Parmová, D., & Parmová, D. (2003). *Provoz služeb v cestovním ruchu*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích.
- Pávková, J. (2014). *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2009). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál.
- Regiojet. (2020). *Tarify a slevy*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.regiojet.cz/ceny-a-jizdenky/tarify-a-slevy-z-jizdneho/>
- Reichel, J. (2008). *Kapitoly systematické sociologie*. (2nd ed.). Praha: Grada.
- Rubeš, V. (2020). Cestování s dětmi. *ČD pro vás*, 12, 34-35.
- Ryglová, K. (2009). *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů*. Ostrava: KEY Publishing s. r. o.
- Ryglová, K., Burian, M., & Vajčnerová, I. (2011). *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, a. s.

- Shaw, S. M., Havitz, M. E., & Delemere, F. M. (2008). "I Decided to Invest in My Kids' Memories": Family Vacations, Memories, and the Social Construction of the Family. *Tourism Culture & Communication*, 8(1), 13-26.
- Sheth, J. N., Mittal, B., & Newman, B. (1999). *Customer Behavior: Consumer Behavior and Beyond*. New York: Dryden Press.
- Schänzel, H., Yeoman, I., & Backer, E. (2012). *Family tourism – Multidisciplinary Perspectives*. Bristol: Chanell View Publications.
- Schänzel, H. A., & Yeoman, I. (2015). Trends in family tourism. *Journal of Tourism Futures*, 1(2), 141-147.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2004). *Nákupní chování*. Brno: Computer Press.
- Sinkule, M. (2020). *Dovolená s dětmi*. Retrieved 26. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.dovolenasdetmi.cz/o-nas/>
- Stem/Mark. (2007). *Jak české rodiny tráví svůj volný čas?* Retrieved 4. 4. 2020 from the World Wide Web: http://www.marketingovenoviny.cz/marketing_5517/
- Tourismato. (2017). *Nejlepší aquaparky v České republice*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.tourismato.cz/nejlepsi-aquaparky-ceske-republice/>
- Unicef. (2020). *Úmluva o právech dítěte*. Retrieved 26. 2. 2020 from World Wide Web: <https://www.unicef.cz/aktualne/82292-umluva-o-pravech-ditete>
- Vlk na cestách. (2018). *Top 5 zábavních parků v České republice*. Retrieved 1. 3. 2020 from World Wide Web: <https://www.vlknacestach.cz/top-5-zabavnich-parku-v-ceske-republice/>
- Vysekalová, J. (2004). *Psychologie spotřebitele: jak zákazníci nakupují*. Praha: Grada.
- Wu, M., Wall, G., Zu, Y., & Ying, T. (2019). Chinese children's family tourism experiences. *Tourism Management Perspectives*, 29, 166-175. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2018.11.003>
- Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. (2nd ed). Praha: Linde Praha.

PŘÍLOHY

Příloha 1. Formulář dotazníkového šetření pro zjištění preferencí rodin s dětmi při cestování

Příloha 2. Grafy jednotlivých kritérií z otázky č. 9

Příloha 1. Formulář dotazníkového šetření pro zjištění preferencí rodin s dětmi při cestování

Vážená paní, vážený pane,

Jmenuji se Sara Metelková a jsem studentkou Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Tímto si Vás dovoluji poprosit o vyplnění přiloženého dotazníku, který se týká cestovního ruchu rodin s dětmi. Šetření je zcela anonymní a slouží jako podklad k vypracování mé diplomové práce na téma „Současné trendy cestovního ruchu rodin s dětmi“.

Tento dotazník je určen pro rodiče dětí do 18 let.

Předem moc děkuji,

Sara Metelková

1. Jaký je věk a počet Vašich dětí?

Do závorek uveďte počet dětí v tomto věku

- 0-3 ()
- 4-6 ()
- 7-11 ()
- 12-15 ()
- 16-18 ()

2. Jaké zaměstnávání vykonáváte?

Vyberte jednu odpověď

- Zaměstnanec soukromé firmy
- Zaměstnanec státní organizace
- OSVČ
- Mateřská dovolená

- Důchodce
- t. č. bez zaměstnání
- Ostatní:

3. Dáváte přednost kratším výletům nebo několikadenní dovolené s přespáním?

Vyberte jednu odpověď

- Několikadenní
- Jednodenní

4. Kolik času trávíte společně celá rodina?

Možnost více odpovědí

- Víkend
- 3 dny v týdnu (možnost si vzít z práce home office)
- Celé dny (pracujeme z domu...)
- Odpoledne po práci
- Jiné:

5. Jak tento společný čas nejběžněji trávíte?

Možnost více odpovědí

- S dětmi na hřišti
- Pravidelné společné večere (snídaně)
- Zájmové kroužky dětí
- Venčení psa
- Společné procházky

- Výlety o víkendu do přírody (procházka, hrady, zámky, zoo, plavba parníkem...)
- Návštěvy muzeí, divadel, kina
- Nákupní centra
- Sledování televize
- Jiné:

6. Jakou dovolenou s dětmi upřednostňujete?

Vyberte jednu odpověď

- Letní
- Zimní
- Jarní
- Pozimní
- Jezdíme na dovolenou v létě i zimě
- Jiné:

7. Jezdíte na dovolenou jen v úzkém rodinném kruhu nebo cestujete i s příbuznými, známými?

Vyberte jednu odpověď

- Jen rodina
- Prarodiče dětí (může být i jen jeden z nich)
- Blízká rodina – sestřenice, bratřenci a jejich rodiče
- Přátelé s dětmi
- Přátelé bez dětí
- Jiné:

8. Kde trávíte společně s dětmi dovolenou?

Vyberte jednu odpověď

- V České republice
- V zahraničí
- V České republice i v zahraničí

9. Které kritérium nejvíce ovlivňuje výběr Vaší dovolené s dětmi?

Zaškrtněte křížkem Vaši preferenci.

	Rozhodně ne	Spíše ne	Nezáleží	Spíše ano	Rozhodně ano
● Kvalita nabízených služeb (např. ubytování, personál, vhodné pro děti)					
● Cílová destinace					
● Zajištění programu pro děti – dětský klub					
● Způsob dopravy					
● Vzdálenost od místa bydliště					
● Sportovní vyžití v místě dovolené					
● Destinace s větším množstvím vyžití (kultura, památky, sport)					
● Cena					

10. Jaký způsob dovolené s dětmi Vás nejvíce láká?

Možnost více odpovědí

- Dovolená na vlastní chalupě či chatě
- Rekreace a relaxace (např. přímořská destinace)
- Lázeňství a wellness
- Poznávací cesty
- Dětské zábavní parky
- Rekreace a sport, ale nikoliv u moře
- Cesta za sportem (např. zápas oblíbeného týmu)
- Cesta za kulturou (koncerty, divadla...)
- Jiné:

11. V jakém ubytovacím zařízení nejčastěji trávíte dovolenou?

Vyberte jednu odpověď

- Hotel
- Penzion
- Airbnb (pronájem bytu)
- Vlastní chata, chalupa
- Chata, kemp
- Karavan
- Jiné:

12. Pokud děti netráví celé prázdniny s Vámi společně, jakým způsobem tráví zbývající část prázdnin?

Možnost více odpovědí

- Jezdí na dětské tábory
- Jezdí k prarodičům
- Ve společnosti kamarádů
- Prázdniny tráví celé s rodinou
- Prázdniny tráví se svým partnerem/partnerkou
- Jezdí na jazykové nebo zahraniční pobyty
- Jezdí na sportovní soustředění
- Jiné:

13. Jaký způsob stravování při dovolené volíte?

Vyberte jednu odpověď

- Vaříme si sami
- Částečně si vaříme sami, částečně v restauracích
- Formou plné penze v hotelu
- Formou polopenze v hotelu
- Stravování v restauracích
- Jiné:

14. Jakým dopravním prostředkem jezdíte nejčastěji na rodinnou dovolenou?

Vyberte jednu odpověď

- Osobní automobil
- Letadlo
- Autobus
- Jiné:

15. Jakým způsobem rodinnou dovolenou organizujete?

Vyberte jednu odpověď

- Individuálně, dovolenou si organizujeme a plánujeme sami
- Prostřednictvím cestovní kanceláře či agentury

16. Jakou průměrnou částku je ochotna Vaše rodina zaplatit za dovolenou?

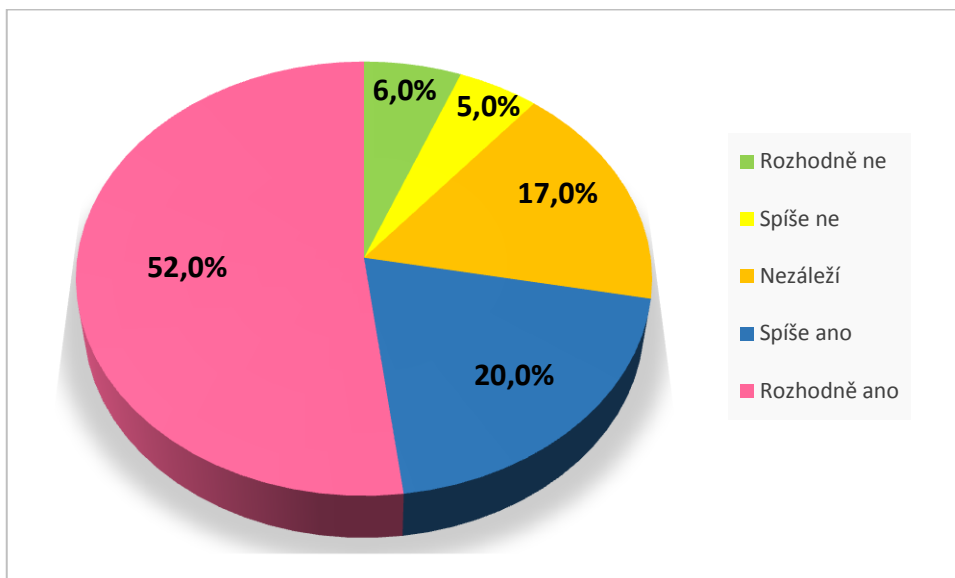
Vyberte jednu odpověď

- 10 000,- - 20 000,-
- 20 000,- - 30 000,-
- 30 000,- - 40 000,-
- 40 000,- - 50 000,-
- 50 000,- a více

17. Jak si Vaše rodina představuje společnou dovolenou, vzhledem k věku a zájmům Vašich dětí? (Napište odpověď, vlastními slovy).

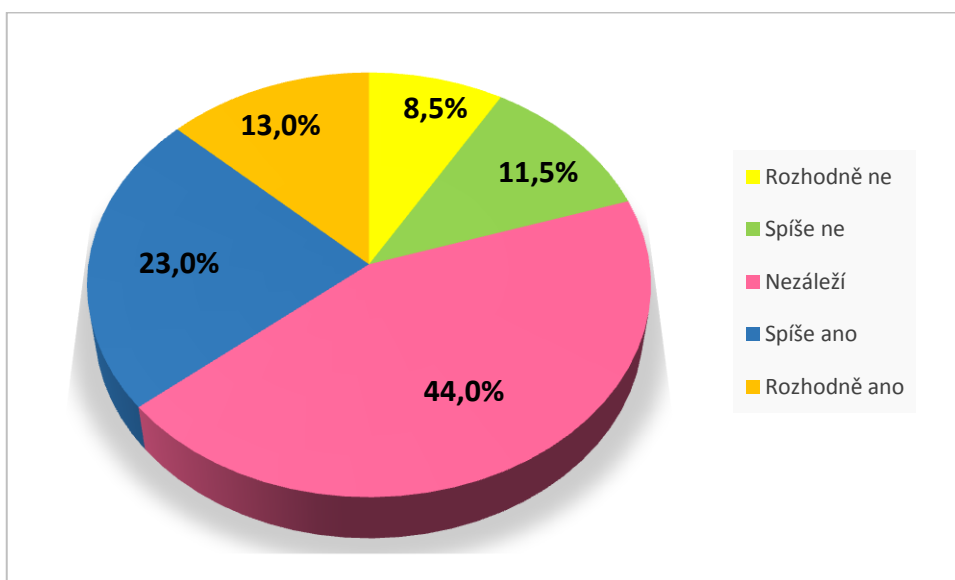
Příloha 2. Grafy jednotlivých kritérií z otázky č. 9

1. Kritérium – Kvalita nabízených služeb (např. ubytování, vhodné pro děti)

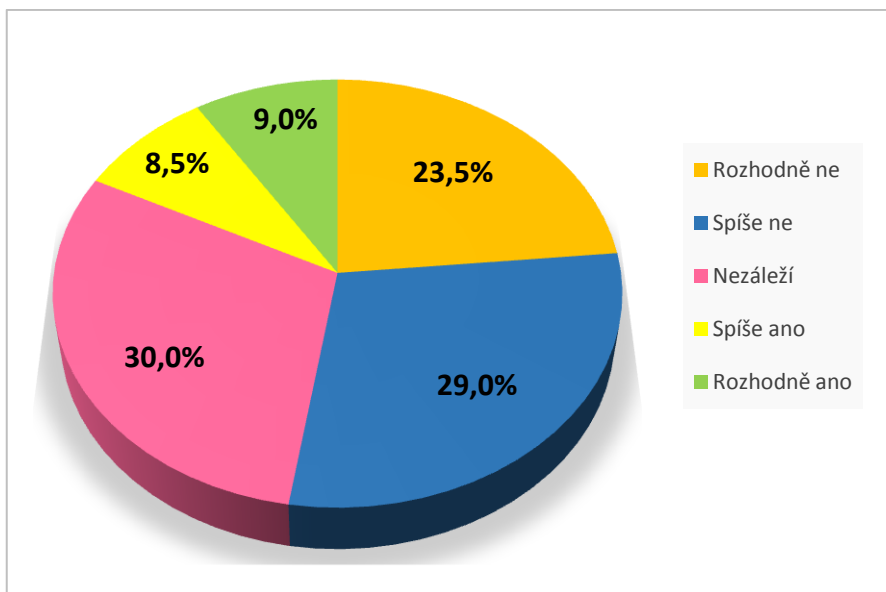
Obrázek 17. Kvalita služeb

2. Kritérium – Cílová destinace

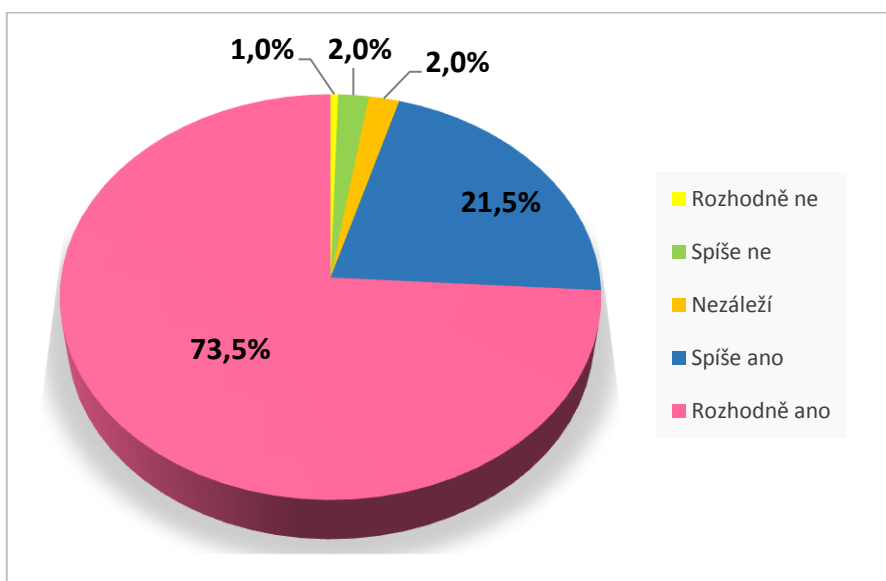
Obrázek 18. Cílová destinace

3. Kritérium – Zajištění programu pro děti – dětský klub

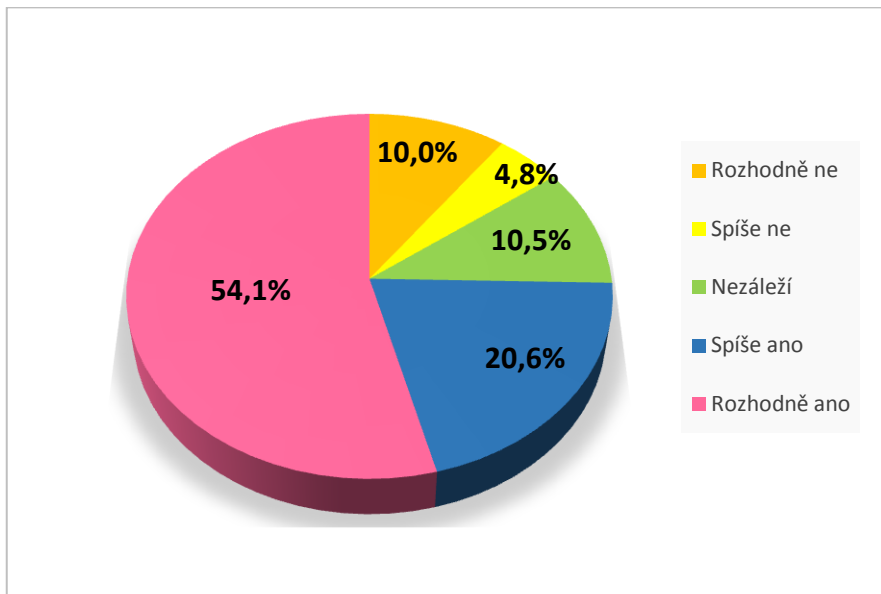
Obrázek 19. Program pro děti

4. Kritérium – Způsob dopravy

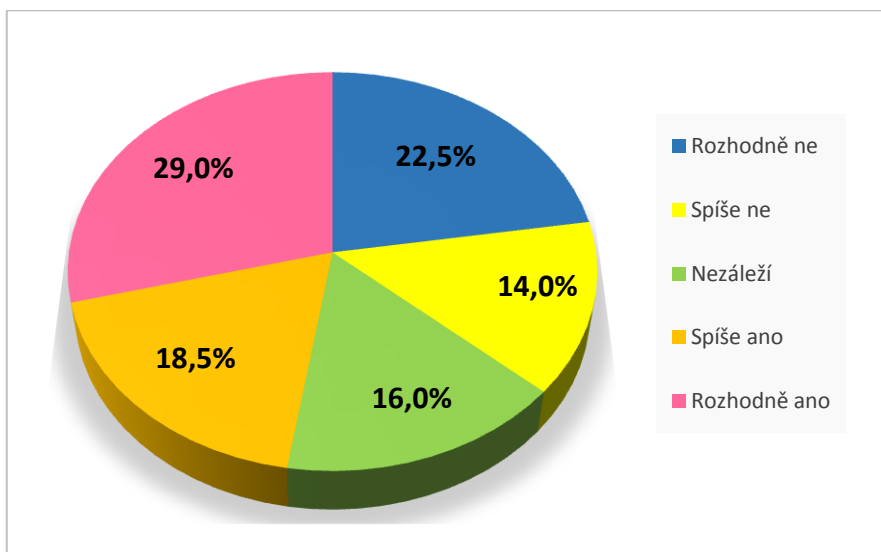
Obrázek 20. Způsob dopravy

5. Kritérium – Vzdálenost od místa bydliště

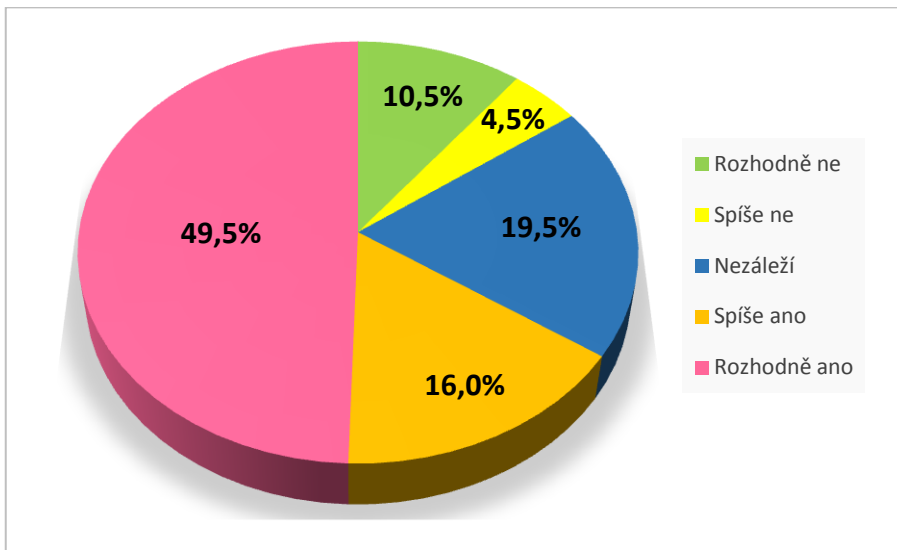
Obrázek 21. Vzdálenost destinace

6. Kritérium – Sportovní vyžití v místě dovolené

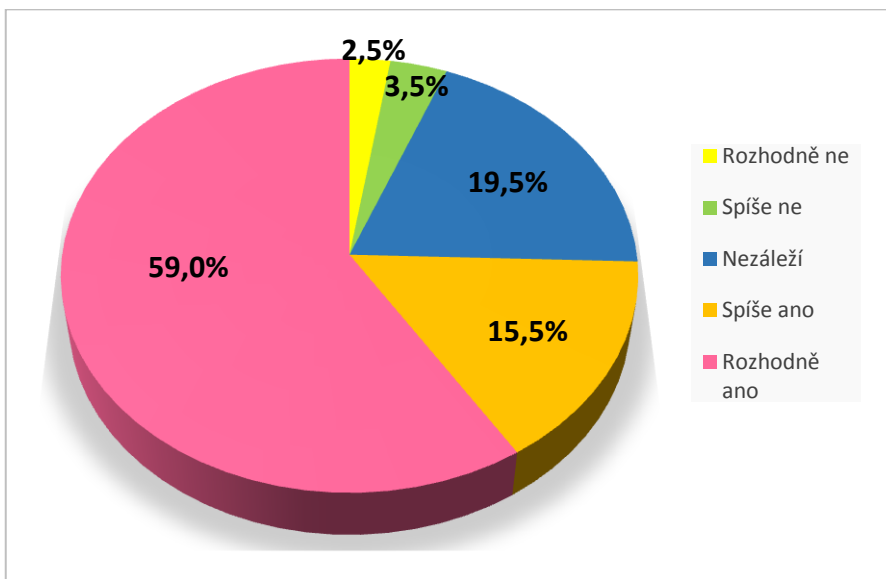
Obrázek 22. Sportovní vyžití na dovolené

7. Kritérium – Destinace s větším množstvím vyžití (kultura, památky, sport)

Obrázek 23. Destinace s všestranným vyžitím

8. Kritérium – Cena

Obrázek 24. Cena